

Kunsti ja muusika ainekavad tavaõppes, kuulumis- liikumis- ja kõnepuudega õpilastele

2.1. Kunstipädevus

2.1.1. Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli kunsti õpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) oskab loomingulises tegevuses, loovtöö, uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ja kriitilise mõtlemise ning probleemi lahendamise oskusi;
- 2) unnetab ja arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi;
- 3) õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstitöid, rakendades õpitud teadmisi ja oskusi;
- 4) eksperimenteerib mõtete, mõistete, vahendite, materjalide ning tehnikatega;
- 5) töötab iseseisvalt ja teeb koostööd kaaslastega;
- 6) rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus;
- 7) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunsti pärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 8) seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 9) mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja kunsti roll ühiskonnas;
- 10) väljendab oma arvamusi ja teadmisi suuliselt ning kirjalikult, kasutades (kunsti)oskussõnavara;
- 11) tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades;
- 12) mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaini näidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 13) omab ülevaadet kunsti-, disaini- ja arhitektuuri valdkonnaga seotud ametitest ja elukutsetest.

2.1.2. Kunsti õppeaine kirjeldus

Põhikooli kunstiõpetuses omandatakse visuaalse hariduse algtööd ning arendatakse mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi ning kunstioskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises maailmas. Kunst võimaldab põhikooliõpilastel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist.

Kunstiõpetuses kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) uurimine ja oma ideede arendamine,
- 2) väljendusvahendite loov rakendamine,
- 3) teadmised visuaalkultuurist,
- 4) mõtestamine ja refleksioon.

Osaoskuste kujundamine ja arendamine on omavahel põimunud nii õpilaste loova ning iseseisvamõtlemisoskuse arenemise kui ka uute teadmiste omandamise, kinnistamise ning praktilise loovtegevuse kaudu. Osuste kujunemine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti seostest, ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest.

Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega. Kunsti käsitletakse nii omaette väärtus süsteemina kui ka võtmehariduse ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks. Nii ajaloo kui ka nüüdiskunsti mõistmisele panevad aluse õppekäigud muuseumidesse, galeriidesse ja näitustele. Näidete valikul kunstiajalooost lähtutakse üldisematest teemadest ega taotleta kronoloogilise ülevaate andmist. Peamiseks on luua sild mineviku ja nüüdisaja nähtuste vahel. Kõigi teemade käsitlemisel tuuakse võimalikult palju näiteid kunstist ning visuaalsest kultuurist lähiümbruses ja Eestis.

2.1.3. Kunstiõpetuse tulemused

1. klass	2. klass	3. klass
1) esitab oma ideede erinevaid lahendusi; 2) rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid; 3) kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes;	1) esitab oma ideede erinevaid lahendusi; 2) rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid; 3) kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes; 4) oskab nimetada Eesti kunstnikke, lähikäümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte;	1) esitab oma ideede erinevaid lahendusi; 2) rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid, oskab välja tuua kujutatava iseloomulikud jooned; 3) rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid; 4) kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes; 5) oskab nimetada Eesti kunstnikke, lähikäümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte; 6) uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe seoseid, teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt, arutleb ümbritseva visuaalse kultuuri nähtuste üle; 7) tuleb toime virtuaalsetes keskkondades, teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid;

2.1.4. Kunstiõpetuse õppesisu

1. klass – 52,5 t	2. klass - 52,5 t	3. klass - 52,5 t
Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv). Kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine). Pildilised jutustused: joonistus, illustratsioon. Disain igapäevaelus: paberiga. Kunstiteosed kunstigaleriides. Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine.	Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (vorm). Loodusobjektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, voolimine). Disain igapäevaelus: voolimine. Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine. Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides. Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine.	Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (ruum). Inimeste iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt maalimine, trükkimine, kollaaži valmistamine, pildistamine, vormimine, voolimine jne). Pildilised jutustused: koomiks, fotoseeria, animatsioon. Disain igapäevaelus: tarbeesemete vormi, materjali ja otstarbe seosed. Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine. Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, kunsti tehnikad ja materjalid. Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine. Ideede esitamise kavandid ja mudelid. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad. Kodukoha loodus- ja tehiskeskkond, ruum ja ehitised keskkonnas.

Kõne- ja liikumispuudega õpilastele**2.1.3. Kunstiõpetuse tulemused**

1. klass	2. klass	3. klass
1) esitab oma ideede erinevaid lahendusi; 2) rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid; 3) kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes;	1) esitab oma ideede erinevaid lahendusi; 2) rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid; 3) kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes; 4) oskab nimetada Eesti kunstnikke, lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte;	1) esitab oma ideede erinevaid lahendusi; 2) rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid, oskab välja tuua kujutatava iseloomulikud jooned; 3) rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid; 4) kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes; 5) oskab nimetada Eesti kunstnikke, lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte; 6) uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe seoseid, teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt, arutleb ümbritseva visuaalse kultuuri nähtuste üle; 7) tuleb toime virtuaalsetes keskkondades, teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid;

Kõne- ja liikumispuudega õpilastele

2.1.4. Kunstiõpetuse õppesisu

1. klass – 52t	2. klass - 52t	3. klass - 52t
Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv). Kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine). Pildilised jutustused: joonistus, illustratsioon. Disain igapäevaelus: paberiga. Kunstiteosed kunstigaleriides. Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine.	Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (vorm). Loodusobjektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletõõtmine kujutamisel. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, voolimine). Disain igapäevaelus: voolimine. Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine. Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides. Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine.	Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (ruum). Inimeste iseloomulikud tunnused ning peamise esiletõõtmine kujutamisel. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt maalimine, trükkimine, kollaaži valmistamine, pildistamine, vormimine, voolimine jne). Pildilised jutustused: koomiks, fotoseeria, animatsioon. Disain igapäevaelus: tarbeesemete vormi, materjali ja otstarbe seosed. Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine. Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, kunstitehnikad ja materjalid. Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine. Ideede esitamise kavandid ja mudelid. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad. Kodukoha loodus- ja tehiskeskkond, ruum ja ehitised keskkonnas.

Kuulmispuudega õpilastele

2.1.3. Kunstiõpetuse tulemused

1. klass	2. klass	3. klass	4. klass
1) esitab oma ideede erinevaid lahendusi; 2) rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid; 3) kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes;	1) esitab oma ideede erinevaid lahendusi; 2) rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid; 3) kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes; 4) oskab nimetada Eesti kunstnikke, lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte;	1) esitab oma ideede erinevaid lahendusi; 2) rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid, oskab välja tuua kujutatava iseloomulikud jooned; 3) rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid; 4) kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes; 5) oskab nimetada Eesti kunstnikke, lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte; 6) uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe seoseid, teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt, arutleb ümbritseva visuaalse kultuuri nähtuste üle;	1) esitab oma ideede erinevaid lahendusi; 2) rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid, oskab välja tuua kujutatava iseloomulikud jooned; 3) rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid; 4) kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes; 5) oskab nimetada Eesti kunstnikke, lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte; 6) uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe seoseid, teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt, arutleb ümbritseva visuaalse kultuuri nähtuste üle; 7) tuleb toime virtuaalsetes keskkondades, teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid;

Kuulmispuudega õpilastele

2.1.4. Kunstiõpetuse õppesisu

1. klass – 35t	2. klass - 35t	3. klass - 35t	4. klass-35t
Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv). Kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine). Pildilised jutustused: joonistus, illustratsioon. Disain igapäevaelus: paberiga. Kunstiteosed kunstigaleriides. Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine.	Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (vorm). Loodusobjektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, voolimine). Disain igapäevaelus: voolimine. Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine. Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides. Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine.	Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (ruum). Inimeste iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt maalimine, trükkimine, kollaaži valmistamine, pildistamine, vormimine, voolimine jne). Pildilised jutustused: koomiks, fotoseeria, animatsioon. Disain igapäevaelus: tarbeesemete vormi, materjali ja otstarbe seosed. Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine. Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, kunstitehnikad ja materjalid. Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine. Ideede esitamise kavandid ja mudelid.	Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (ruum). Inimeste iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt maalimine, trükkimine, kollaaži valmistamine, pildistamine, vormimine, voolimine jne). Pildilised jutustused: koomiks, fotoseeria, animatsioon. Disain igapäevaelus: tarbeesemete vormi, materjali ja otstarbe seosed. Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine. Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, kunstitehnikad ja materjalid. Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine. Ideede esitamise kavandid ja mudelid. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad. Kodukoha loodus- ja tehiskeskkond, ruum ja ehitiskeskkonnas.

2.1.5. Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- 1) tunnetab oma kunsti võimeid ja -huve, hindab enda ja teiste isikupära;
- 2) eksperimenteerib mõtete, vahendite, materjalide ja kunstitehnikatega;
- 3) tegutseb loovates ja uurimuslikes rühmatöödes ühisetulemuse nimel;
- 4) rakendab oma loomingulisi võimeid ja oskusi ka väljaspool kunstitundi;
- 5) on avatud erinevate kunsti- ja kultuuri ilmingute suhtes;
- 6) tunneb huvi kunstiloomingu ja paikkondliku kultuuri vastu;
- 7) mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
- 8) näeb loodust ja keskkonda säästva tarbimise võimalusi.

2.1.6. Kunstiõpetuse tulemused II kooliastmes

4. kl	5. kl	6. kl
• teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte • oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest ainealast infot; • arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle, tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid;	• teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, uurib ja võrdleb kunstiteoseid; • arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle, tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid; • võrdleb ruumilise keskkonna ja igapäevaste tarbeesemete omadusi, kavandab ideid, kuidas parandada elukeskkonda, mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt;	• väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid; • visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, digitaalgraafika, animatsioon jne); • arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle reaalses ja virtuaalses keskkonnas, analüüsib oma eagrupile mõeldud visuaalse meedia sõnumeid; • tegutseb eetiliselt ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

2.1.7 Kunstiõpetuse õppesisu II kooliastmes

4. kl	5. kl	6. kl
Värvusõpetus.	Maali, joonistuse,	Graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni jne tehnikad ning töövõtted.
Koloriit	Kompositsiooni tasakaal, pingeline, dominant	Kavandamine kui ideede arendamise protsess.
Figuuri ja portree proportsioonid Piltide, teksti, heli ja liikumise koostamine Kunstiteoste analüüs. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed lähikäigust, Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikult.	Kujutamise õpetus Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.	Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Muuseumide ja galeriide funktsioonid. Virtuaalsetes kunsti- ja meedia keskkondades tegutsemise eetika ja ohutus. Digitaalse kunsti töövahendite kasutamine (nt foto, video, digitaalgraafika, animatsioon).

Kõne- ja liikumispuudega õpilastele

2.1.6 Kunstiõpetuse tulemused II kooliastmes

4. kl	5. kl	6. kl
- teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte - oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest aine alast infot; - arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle,	teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, uurib ja võrdleb kunstiteoseid;	väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid;

• tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid;	• arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle, tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid; • võrdleb ruumilise keskkonna ja igapäevaste tarbeesemete omadusi, kavandab ideid, kuidas parandada elukeskkonda, mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt;	• visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, digitaalgraafika, animatsioon jne); • arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle reaalses ja virtuaalses keskkonnas, analüüsib oma eagrupile mõeldud visuaalse meedia sõnumeid; • tegutseb eetiliselt ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.
--	---	--

Kõne- ja liikumispuudega õpilastele

2.1.7 Kunstiõpetuse õppesisu II kooliastmes

4. kl	5. kl	6. kl
Värvusõpetus.	Maali, joonistuse,	Graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni jne tehnikad ning töövõtted.
Koloriit	Kompositsiooni tasakaal, pinged, dominant	Kavandamine kui ideede arendamise protsess.
Figuuri ja portree proportsioonid Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Kunstiteoste analüüs. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed lähikäik, Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul.	Kujutamise õpetus Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.	Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Muuseumide ja galeriide funktsioonid. Virtuaalsetes kunsti- ja meedia keskkondades tegutsemise eetika ja ohutus. Digitaalse kunsti töövahendite kasutamine (nt foto, video, digitaalgraafika, animatsioon).

Kuulmispuudega õpilastele

2.1.5. Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes

8. klassi lõpetaja:

- 1) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve, hindab enda ja teiste isikupära;
- 2) eksperimenteerib mõtete, vahendite, materjalide ja kunstitehnikatega;
- 3) tegutseb loovates ja uurimuslikes rühmatöodes ühisetulemuse nimel;
- 4) rakendab oma loomingulisi võimeid ja oskusi ka väljaspool kunstitundi;
- 5) on avatud erinevate kunsti- ja kultuuri ilmingute suhtes;
- 6) tunneb huvi kunstiloomingu ja paikkondliku kultuuri vastu;
- 7) mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
- 8) näeb loodust ja keskkonda säästva tarbimise võimalusi.

2.1.6. Kunstiõpetuse tulemused II kooliastmes

5. kl	6. kl	7. kl	8. kl
• teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte • oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest aine alast infot; • arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle, tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid;	• teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, uurib ja võrdleb kunstiteoseid; • arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle, tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid;	• väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid; • visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid	• väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid; • visandab ja kavandab

	võrdleb ruumilise keskkonna ja igapäevaste tarbeesemete omadusi, kavandab ideid, kuidas parandada elukeskkonda, mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt;	kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, digitaalgraafika, animatsioon jne); arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle reaalses ja virtuaalses keskkonnas.	loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, digitaalgraafika, animatsioon jne); arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle reaalses ja virtuaalses keskkonnas, analüüsib oma eagrpile mõeldud visuaalse meedia sõnumeid;
--	--	--	--

Kuulmispuudega õpilastele

2.1.7. Kunstiõpetuse õppesisu II kooliastmes

5. kl	6. kl	7. kl	8. kl
Värvusõpetus.	Maali, joonistuse, värvusõpetus.	Graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni jne tehnikad ning töövõtted.	Graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni jne tehnikad ning töövõtted.
Koloriit	Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant	Kavandamine kui ideede arendamise protsess.	Kavandamine kui ideede arendamise protsess.

Figuuri ja portree proportsioonid Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Kunstiteoste analüüs. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed lähiümbruses, Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul.	Kujutamisõpetus. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.	Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Virtuaalsetes kunsti- ja meedia keskkondades tegutsemise eetika ja ohutus.	Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Muuseumide ja galeriide funktsioonid. Digitaalse kunsti töövahendite kasutamine (nt foto, video, digitaalgraafika, animatsioon).
---	--	---	--

2.1.8 Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

- 1) oskab loomingulises tegevuses, loovtöö ning uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ning kriitilise mõtlemise ja probleemilahenduse oskusi;
- 2) tunnetab ning arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi;
- 3) eksperimenteerib mõtete, mõistete, kunstitehnikate ja uute meediumidega;
- 4) rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus;
- 5) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunsti pärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 6) seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 7) mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja nüüdiskunsti rolli ühiskonnas;
- 8) väljendab oma arvamusi ja teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, kasutades kunsti oskussõnavara;
- 9) tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnas;
- 10) mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaini näidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 11) omab ülevaadet kunsti, disaini ning arhitektuuriga seotud elukutsetest ja ametitest.

2.1.9. Kunstiõpetuse tulemused III kooliastmes

7. kl	8. kl	9. kl
- visandab, kavandab ja maketeerib loovülesandeid lahendades, otsib ja arendab erinevaid lahendusvariante ning isikupäraseid teostusi võimalusi; - esitleb enda loovtööde tulemusi ja	- teab Eesti ja maailma kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, teadvustab kunsti rolli ühiskonnas; seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut; - analüüsib eri ajastute kunstiteoseid nii	leiab teadlikult traditsioonilisi või uusi meediume kasutades erinevaid lahendusi, kuidas väljendada oma mõtteid ja teadmisi, kasutab sihipäraselt tasapinnalise, ruumilise ja ajalise loominguväljendusvahendeid ning kompositsiooni põhimõtteid;

põhjendab valikuid, tõlgendab kaaslaste loovtöid;	näitusel kui klassiruumis, mõistab nüüdiskunsti nähtuste laia teemade ringi ning väljendusvahendite mitmekesisust; • rakendab loomisel, uurimisel ja kunsti ning visuaalkultuuri tarbimisel infokommunikatsiooni vahendeid	• analüüsib ruumilist keskkonda ja disainiobjekte eesmärgipärasuse, uuenduslikkuse, ökoloogilisuse, esteetilisuse ja eetilise seisukohast, mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ning parem lahendus; • arutleb visuaal kultuuri avaldumisvormide, sümbolite ja kultuuriliste märkide üle, hindab virtuaalset keskkonda eetilise ja turvalisuse seisukohast
--	---	---

Kunstiõpetuse õppesisu III kooliastmes

Kõne- ja liikumispuudega õpilastele

2.1.9. Kunstiõpetuse tulemused III kooliastmes

7kl	8kl	9kl	10kl
- visandab, kavandab ja maketeerib loovülesandeid lahendades, otsib ja arendab erinevaid lahendusvariante ning isikupäraseid teostusvõimalusi; - esitleb enda loovtööde tulemusi ja põhjendab valikuid, tõlgendab kaaslaste loovtöid;	- teab Eesti ja maailma kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, teadvustab kunsti rolli ühiskonnas; seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut; - analüüsib eri ajastute kunstiteoseid nii näitusel kui klassiruumis, mõistab nüüdiskunsti nähtuste laia teemade ringi ning väljendusvahendite mitmekesisust;	- leiab teadlikult traditsioonilisi või uusi meediumekasutades erinevaid lahendusi, kuidas väljendada oma mõtteid ja teadmisi, kasutab sihipäraselt tasapinnalise, ruumilise ja ajaliseloominguväljendusvahendeid ning kompositsiooni põhimõtteid; - analüüsib ruumilist keskkonda ja disainiobjekte eesmärgipärasuse, uuenduslikkuse, ökoloogilisuse, esteetilisuse ja eetilise seisukohast, mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ning parem lahendus;	- teab maailma kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, - arutleb visuaalkultuuri avaldumisvormide, sümbolite ja kultuuriliste märkide üle, hindab virtuaalset keskkonda eetilise ja turvalisuse seisukohast - rakendab loomisel, uurimisel ja kunsti ning visuaalkultuuri tarbimisel infokommunikatsiooni vahendeid

--	--	--	--

Kõne- ja liikumispuudega opilastele

Kunstiõpetuse õppesisu III kooliastmes

7kl	8kl	9kl	10kl
Mitmesugused kunstmaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne).	Kunstiteose vorm ja kompositsioon, perspektiiv, värvilahendus.	Kujutamise viisid (nt stiliseerimine, lihtsustamine, abstraherimine, deformeerimine jne).	Kirjagraafika ja graafilise kujunduse baasvõtted.
Materjalide ja tehnika valiku seos sõnumi ja kontekstiga. Kunst ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldajana. Tuntumate teoste näited väljendusvahendite muutumise eri kultuuride kunstiajaloos (valikuliselt).	Kunstiteosed ja stiilid. Lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted. Tekstid, pildid ja joonised esitluste ja infomaterjalide kujunduses.	Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika) Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö ning seosed loomemajandusega.	Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad Näited Eesti kunstnike, arhitektide ja disainerite loomingust. Lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina.

Kuulmispuudega õpilastele

2.1.8 Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes

11. klassi lõpetaja:

- 1) oskab loomingulises tegevuses, loovtöö ning uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ning kriitilise mõtlemise ja probleemilahenduse oskusi;
- 2) tunnetab ning arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi;
- 3) eksperimenteerib mõtete, mõistete, kunstitehnikate ja uute meediumidega;
- 4) rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus;
- 5) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 6) seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 7) mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja nüüdiskunsti rolli ühiskonnas;
- 8) väljendab oma arvamusi ja teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, kasutades kunsti oskussõnavara;
- 9) tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnas;
- 10) mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaininäidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 11) omab ülevaadet kunsti, disaini ning arhitektuuriga seotud elukutsetest ja ametitest.

2.1.9. Kunstiõpetuse tulemused III kooliastmes

9kl	10kl	11kl
-----	------	------

• teab Eesti ja maailma kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, teadvustab kunsti rolli ühiskonnas; seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut; • analüüsib eri ajastute kunstiteoseid nii näitusel kui klassiruumis, mõistab nüüdiskunsti nähtuste laia teemade ringi ning väljendusvahendite mitmekesisust; • rakendab loomisel, uurimisel ja kunsti ning visuaalkultuuri tarbimisel infokommunikatsiooni vahendeid	• leiab teadlikult traditsioonilisi või uusi meediumekasutades erinevaid lahendusi, kuidas väljendada oma mõtteid ja teadmisi, kasutab sihipäraselt tasapinnalise, ruumilise ja ajaliseloominguväljendusvahendeid ning kompositsiooni põhimõtteid; • analüüsib ruumilist keskkonda ja disainiobjekte eesmärgipärasuse, uuenduslikkuse, ökoloogilisuse. • rakendab loomisel, uurimisel ja kunsti ning visuaalkultuuri tarbimisel infokommunikatsiooni vahendeid	• analüüsib ruumilist keskkonda ja disainiobjekte eesmärgipärasuse, uuenduslikkuse, ökoloogilisuse, esteetilisuse ja eetilise seisukohast, mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ning parem lahendus; • arutleb visuaalkultuuri avaldumisvormide, sümbolite ja kultuuriliste märkide üle, hindab virtuaalset keskkonda eetilise ja turvalisuse seisukohast
---	--	--

--	--	--

Kunstiõpetuse õppesisu III kooliastmes

9kl	10kl	11kl
Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne).	Kunstiteose vorm ja kompositsioon, perspektiiv, värvilahendus.	Kujutamise viisid (nt stiliseerimine, lihtsustamine, abstraheerimine, deformeerimine jne).
Materjalide ja tehnika valiku seos sõnumi ja kontekstiga. Kunst ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldajana. Tuntumate teoste näited väljendusvahendite muutumine eri kultuuride kunstiajaloos (valikuliselt). Lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Kirjagraafika ja graafilise kujunduse baasvõtted.	Kunstiteosed ja stiilid. Lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted. Tekstid, pildid ja joonised esitluste ja infomaterjalide kujunduses.	Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika) Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad. Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö ning seosed loomemajandusega. Näited Eesti kunstnike, arhitektide ja disainerite loomingust.

2. 1. Muusika

2.1.1. Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli muusikaõpetuses taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunsti vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb laulupidude traditsiooni edasikandmise protsessis ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda; 8
- 8) teab Eesti ja paikkonna tuntumaid heliloojaid ja interpreete ning väärtustab kultuuritraditsioone;
- 9) mõistab, kuidas huvi valdkonna vastu, muusikalised võimed ja teadmised võimaldavad kujundada sellest hobi (harrastuse) või tulevad tulevikus kasuks ameti valikul.

2.1.2. Muusika õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilaste individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse abil. Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse harmoonilisi isiksusi, tasakaalustatakse ja toetatakse õpilaste emotsionaalset arengut, sh teiste õppeainete omandamisel.

Muusikaõpetuse kaudu avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Muusika ainekava koostades on lähtutud järgmistest põhimõtetest:

- 1) teadvustada ja tähtsustada ühislaulmise kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli;
- 2) rõhutada musitseerimise osatähtsust;
- 3) julgustada ja toetada loomingulist eneseväljendust;
- 4) teadvustada ja süvendada õpilase isiklikku suhet muusikaga;
- 5) rõhutada muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujunemisel, tunde- ja mõttemaailma arendamisel ning rikastamisel;
- 6) lähtuda õppes õppija vajadustest ning tähtsustada integreeritud tegevusi.

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas välja kujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodi ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlesele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Muusikaõpetuse koostisosad on musitseerimine (laulmine, pillimäng), muusikaline liikumine, omalooming, muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus, õppekäigud. Muusika kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) laulmine,

- 2) pillimäng,
- 3) muusikaline liikumine,
- 4) omalooming,
- 5) muusika kuulamine.

Õppeaine koostisosad ja osaoskused on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses ning neid kujundatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu, liikumist ja omaloomingut. Musitseerides arendatakse isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguliseks eneseväljenduseks. Rühmas või üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust, emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ning koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ja kujundatakse isamaa-armastust.

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega. Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat noodikirja lugemise oskust koos 9 musitseerimisega.

Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikalist maitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist).

Muusikaõpetuse lahutamatuks osaks on kontserdielu korraldamine koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning nad saaksid ürituste korraldamise kogemuse.

2.1.3. Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning vastavalt võimetele ühe- ja/või kahehäälses kooris;
- 3) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 5) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- 6) rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 7) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- 8) kirjeldab kuulatavat muusikat suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega;
- 9) väärtustab enese ja teiste loomingut;
- 10) mõistab laulupeo tähendust.

2.1.4. Muusika õpitulemused ja õppesisu I kooliastmes

Muusika õpitulemused

Õpitulemused: 1. klassi lõpetaja:	Õpitulemused: 2. klassi lõpetaja:	Õpitulemused: 3. klassi lõpetaja:
Laulmine Õpilane - osaleb rõõmuga muusikalistes tegevustes- laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, muusika järgi liikumises; - Omandab õiget kehahoidu ja selget diktsiooni laulmisel: „Mu koduke“ (A. Kiiss), lastelaulud „Lapsed, tupp“. „Teele, tee, kurekesed“; - mõistab laulu sisu ja väljendab teose karakterit ja meeleolu.	Laulmine Õpilane - laulab vaba ja loomuliku hingamise, õige kehahoiaku, selge diktsiooniga ja ilmekalt, ilusa tooniga; - omandab ühislauluvara: „Eesti hümn“, „Kevadel“, (Juba linnukesed) „Mu koduke“ (A. Kiiss), „Lapsed, tupp“. - esitab laule emotsionaalselt, nii individuaalselt kui ka rühmas; - osaleb meeleldi laulmises, - mõistab laulu sisu ja väljendab teose karakterit ja meeleolu.	Laulmine Õpilane - laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; - mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; - laulab lihtsat meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid); - laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; - laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tupp“, „Teele, tee, kurekesed“, „Kevadel“ („Juba linnukesed..“) „Kevadpidu“ („Elagu kõik...“)
Muusika kuulamine ja ajalugu Õpilane: - on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo); - eristab kuulmise järgi marssi, polkat, valssi. - õpib küsimuste abil kirjeldama kuulatud muusikat, mõistab teose sisu ja meeleolu.	Muusika kuulamine ja ajalugu Õpilane: - on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega dũaamika ja muusikapala ülesehitus; - eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; - oskab kirjeldada muusikateoste meeleolu ja karakterit; - on tutvunud eesti rahvalaulu ja	Muusika kuulamine ja ajalugu Õpilane: - on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dũaamika ja muusikapala ülesehitus); - eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; - eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat; - on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega

• on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel);	rahvapillidega (lõõtspill, torupill,	(kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);
---	--------------------------------------	--

• õpib hindama enda ja kaaslaste loomungut.	sarvepill, vilepill);	• kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara.
---	------------------------------	---

Õpitulemused: 1. klassi lõpetaja	Õpitulemused: 2. klassi lõpetaja	Õpitulemused: 3. klassi lõpetaja
Muusikaline kirjaoskus Õpilane • mõistab 2/4 taktimõõdu tähendust; • tutvus Jo- võtmega ja astmetega- mi, so, ra, rütmisilbidega ja pausidega. • tunneb rütmivorme; • õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida; • laulurütmi ja rütmiharjutuste kaasamängib. • mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana b) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv (tämbel), vaikselt, valjult, <i>piano</i>, <i>forte</i>, fermaat	Muusikaline kirjaoskus Õpilane • mõistab 3/4 taktimõõtu; • teab jo võtme tähendust, astmed jo, le, mi, so, ra, jo' • eristab Jo ja Ra astmeid laulmises; • tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides; • tunneb rütmivorme ja pause. Oskab neid kasutada rütmiülesannetes. • mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor b) märkide <i>latern</i>, <i>segno</i>, <i>volt</i>, tutvustamine laulurepertuaariga	Muusikaline kirjaoskus: Õpilane • mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuri-de ja pauside tähendust ning kasutab neid • mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; • tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides; • mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes; • õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida; • mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse

		pikendajana'
--	--	--------------

		b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv (tämbär), vaikselt, valjult, <i>piano</i> , <i>forte</i> , fermaat e) märkide <i>latern</i> , <i>segno</i> , <i>volt</i> , tutvustamine laulurepertuaariga
Omalooming Õpilane • väärtustab enese ja teiste loomingut; • kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.	Omalooming Õpilane • väärtustab enese ja teiste loomingut; • loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);	Omalooming Õpilane • loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; • loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); • kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Õpitulemused: 1. klassi lõpetaja: Muusikaline liikumine Õpilane • tunnetab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; • osaleb meeleldi liikumises	Õpitulemused: 2. klassi lõpetaja: Muusikaline liikumine Õpilane • väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; • mõistab muusikalist kompositsiooni ja oskab ennast väljendada läbi muusikalise liikumise.	Õpitulemused: 3. klassi lõpetaja: Muusikaline liikumine Õpilane • tantsib eesti laulu- ja ringmänge. • esitab eesti rahvalaulu rütmiliste liigutustega; • mõistab muusikalist kompositsiooni ja oskab ennast väljendada läbi muusikalise liikumise, laulumängu, rahvatantsu.
---	---	--

Pillimäng Õpilane •omandatakse esmased mänguvõtted rütmi-	Pillimäng Õpilane • omandatakse esmased mänguvõtted rütmi-	Pillimäng Õpilane • omandab esmased mänguvõtted rütmi- ja
--	---	--

ja plaatpillide mängimisel ostinato kasutamisega. • õpib pillimängus edasi andma muusika karakterit ja meeleolu.	ja plaatpillide mängimisel ostinato kasutamisega; • suhtlemise ja koostöö oskuste arendamine, • teineteise kuulamine, tänu millele tekkib tugev õppemotivatsioon.	plaatpillide mängimisel ostinato kasutamisega; • kasutab oma teadmisi kõikides muusikalistes tegevustes; • rakendab pillimängu kaasmängudes.
Õppekäigud Õpilane: • kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil; • kasutab arvamust väljendades muusika oskussõnavara	Õppekäigud Õpilane: • kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil; • kasutab arvamust väljendades muusika oskussõnavara	Õppekäigud Õpilane • kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil; • kasutab arvamust väljendades muusika oskussõnavara.

2.1.4. Muusika õppesisu I kooliastmes

Muusika õppesisu 1. klass	Muusika õppesisu 2. klass	Muusika õppesisu 3. klass
----------------------------------	----------------------------------	----------------------------------

Laulmine • Muusikalistele fraasidele toetuv vaba ja loomulik hingamine laulmisel: - Õige kehahoid - Huulte aktiivne rakendamine kõla, diktsiooni selguse ja ilmekuse saavutamiseks. • Laulude õppimine: „Mu koduke“ (A. Kiiss), lastelaulud „Lapsed, tupp“, „Teele, tee, kurekesed“.	Laulmine Ühehäälnelise laulmine instrumendi saatel. Muusikalistele fraasidele toetuv vaba ja loomulik hingamine laulmisel: • Õige kehahoid. Diktsiooni selgus • Kõlalise puhtuse ja emotsionaalsuse taotlemine ühehäälsel laulmisel. Laulude õppimine: „Eesti hümn“, „Kevadel“ (Juba linnukesed). Kordama: „Mu koduke“ (A. Kiiss), „Lapsed, tupp“.	Laulmine Ühehäälnelise koorilaulmine, laulmine instrumendi saatel. Muusikalistele fraasidele toetuv vaba ja loomulik hingamine laulmisel: kõlalise puhtuse ja emotsionaalsuse taotlemine. Laulude õppimine: „Eesti hümn“, „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus), „Kevadpidu“ (Elagu kõik me).
Muusikaline kirjaoskus • Tutvumine 2-osalise taktimõõdu tähendusega, selle kasutamine musitseerimisel. • Jo- võtmes ning Ra astmetega. • Rütmivormid: TA, TI-TI rütmisilpidega ja nende kasutamine muusikalistes tegevustes. • <u>Tutvumine järgmiste mõistetega:</u> a) takt, meetrum, taktimõõt, taktijoon, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, b) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv (tämbel), vaikselt, valjult, <i>piano</i>, <i>forte</i>, fermaat c) helilooja, sõnade autor, koorijuht, koor, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvatants.	Muusikaline kirjaoskus • Tutvumine 3-osalise taktimõõdu tähendusega ja kasutamine musitseerimisel. • Tutvumine heliastmetega: Le; Na, So, Ti. • Jo võtme kasutamine praktilises musitseerimises. • Rütmivormid: TIRI- TIRI rütmisilpidega ja nende kasutamine muusikalistes tegevustes. • <u>Tutvumine järgmiste mõistetega:</u> a) kordamismärk, noodipea, noodivars, paus, noodipea, noodijoonestik, noodivarss, b) ansambel, eeslaulja (frontmen), dirigent, sõnade autor, kuplee, salm, refrään, saade.	Muusikaline kirjaoskus • Kinnitamine: 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendusega, rütmivormid, selle kasutamine musitseerimisel. • Meloodia laulmine käemärkide, liikuva JO, noodiaastmete järgi, noodijoonise abil õppimine õppeprogrammi raames. • <u>Tutvumine järgmiste mõistetega:</u> a) astmerida, helirida, astmetrepp, punkt noodivälvuse pikendajana b) orkester, rahvapillid, muusikaline kompositsioon, kaanon, c) muusikapala, ostinato, marss, polka, valss, kaasmäng, eelmäng, vahemäng. d) märkide <i>latern</i>, <i>segno</i>, <i>volt</i>, tutvustamine laulurepertuaariga.

Muusikaline liikumine • Õppida mõistma ja väljendama muusika kompositsiooni karakterit, rütmi.	Muusikaline liikumine • Õppida tunnetama muusika pulssi läbi rütmilise liikumise, rahvusliku tantsu, laulumängu.	Muusikaline liikumine • Õppida tunnetama muusika pulssi läbi rütmilise liikumise, rahvusliku tantsu, laulumängu.
---	---	---

		• Õppida laulma eesti rahvalaulu tantsuelementidega
--	--	---

Muusika õppesisu 1. klass	Muusika õppesisu 2. klass	Muusika õppesisu 3. klass
Muusika kuulamine ja muusikalugu • Muusika kuulamise oskuse arendamine, õppida tundma muusika karakterite ja meeleolu eristamine ning iseloomustamine. • Muusikazanride tundmaõppimine: Marss, Polka, Valss. • Tutvumine väljendusrikkuse vahenditega läbi muusikalise teose kuulamise.	Muusika kuulamine ja muusikalugu • Õppida tundma muusika karakterite ja meeleolu eristamine ning iseloomustamine. • Muusikapala ülesehitus • Muusikapalade meeleolu kirjeldamine. • Tutvumine uude mõistetega: a) muusikaliste väljendusvahenditega: Meloodia, Rütm, Tempo, Dünaamika	Muusika kuulamine ja muusikalugu • Kõigis muusikalistes tegevustes rakendada õpitud teadmisi ja oskusi. • Muusikapalade meeleolu kirjeldamine. • Kirjeldamine ning iseloomustamine kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara. • Tutvumine eesti rahvapillidega - kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill.
Pillimäng • Suhtlemise ja koostöö oskuste arendamine, teineteise kuulamine, ühtsuse tunnetamine, kannatlikkus ja õppemotivatsioon.	Pillimäng • Rütmi- ja plaatpillide mänguvõtete omandamine instrumendi või laulu saatel. • Esmaste mänguoskuste omandamine plokkflöödil.	Pillimäng • Esmaste mänguoskuste omandamine plokkflöödil. • Suhtlemise ja koostöö oskuste kinnitamine, ühtsuse tunnetamine, kannatlikkus ja õppemotivatsioon.
Omalooming • Julguse arendamine ja esinemiskogemuse tekitamine. • Artistlikke liigutuste kasutamine tantsus ja laulu esitamisel.	Omalooming Tekstide loomine, tekstide rütmilis-meloodiliste improvisatsioonid mängu elementidega. Artistlikke liigutuste kasutamine tantsus ja laulu esitamisel.	Omalooming • Osalemine koolivälistel üritustel (koor, solistid, erinevad instrumentaalkoosseisud). • Tekstide loomine, tekstide rütmilis-meloodiliste improvisatsioonid mängu elementidega.

Õppekäigud • Silmaringi laiendamine läbi kontsertide, muuseumide, teatrite külastamise oma kodulinnas.	Õppekäigud • Silmaringi laiendamine läbi kontsertide, muuseumide, teatrite külastamise oma kodulinnas. • Virtuaalsete internet- kontsertide	Õppekäigud • Silmaringi laiendamine läbi kontsertide, muuseumide, teatrite külastamise oma kodulinnas. • Virtuaalsete internet- kontsertide külastamine
---	---	---

	külastamine	
--	-------------	--

2.1.5. Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises;
- 2) laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;
- 4) oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast;
- 5) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- 6) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 7) kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;
- 8) julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- 9) kasutab muusika oskussõnu kuulatavate muusikapalade kirjeldamisel ning suunavate küsimuste abil oma arvamuse põhjendamisel; mõistab autorsuse tähendust;
- 10) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;
- 11) leiab iseloomulikke jooni Eesti ja teiste maade rahvamuusikas;
- 12) tunneb huvi oma kooli ja paikkonna muusikaelu ning -sündmuste vastu ja osaleb selles, mõistab laulupeo traditsiooni tähendust.

2.1.6. Muusika õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes

Muusika õpitulemused

Õpitulemused: 4. klassi lõpetaja:	Õpitulemused: 5. klassi lõpetaja:	Õpitulemused: 6. klassi lõpetaja:
Laulmine Õpilane	Laulmine Õpilane	Laulmine. Õpilane • laulab oma hääle omapära arvestades

• laulab võimetekohaselt ja hääle idividuaalseid omadusi arvestades; • õpib mõistma laulu sisu ja väljendama teose karakterit ja meeleolu; • ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel. • omandav ühislauluvara; • oskab esitada peast laule: Eesti hümn (Pacius), "Mu isamaa on armas" (rahvalik laul), "Eesti lipp" (E.Võrk), erinevad rahvalaulud õpetaja valikul.	• laulab võimetekohaselt ja hääle idividuaalseid omadusi arvestades; • õpib mõistma laulu sisu ja väljendama teose karakterit ja meeleolu; • ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel; • omandav ühislauluvara; • oskab esitada peast laule: "Kas tunned maad" (J. Berad), "Kui Kungla rahvas" (K. A. Hermann), "Püha õõ" (F. Gruber). • erinevad kaanonid õpetaja valikul.	loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, on teadlik häälehoiu vajadusest; • seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g-G2; • rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes; • laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; • laulab peast kooliastme ühislaule: "Eesti hümn", "Eesti lipp", "Kas tunned maad", "Kui Kungla rahvas", "Mu isamaa armas", "Meil aiaäärne tänavas" (eesti rahvalaul), "Püha õõ" (F.Gruber).
---	---	--

Õpitulemused: 4. klassi lõpetaja:	Õpitulemused: 5. klassi lõpetaja:	Õpitulemused: 6. klassi lõpetaja:
Muusikaline kirjaoskus Õpilane • Tunneb taktimõõtu 2/4, 3/4 kuulmise ja noodi järgi. • Teab viiulivõtme tähendust ja oskab seda noodijoonestikule märkida. • Laulab astmenimedega lihtsamaid laule. • Teab mõisteid duur ja moll ja eristab kuulmise järgi. • Teab helistikke C-a • mõistab oskussõnade tähendust	Muusikaline kirjaoskus Õpilane • Tunneb takte 4/4 kuulmise järgi • Koostab rütmülesandeid erinevates taktimõõttudes. • Teab viiulivõtme tähendust ja oskab seda noodijoonestikule märkida; • Laulab astmenimedega lihtsamaid laule. • Teab helistikke G-e • mõistab oskussõnade tähendust ning	Muusikaline kirjaoskus Õpilane • mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid • mõistab taktimõõttude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides; • kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega); • mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g-G2 tähendust ning kasutab

ning kasutab neid praktikas:	kasutab neid praktikas:	neid musitseerides; ● mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C-a ,
------------------------------	-------------------------	--

• <u>Vokaalmuusika</u>, soololaul, koorilaul, • eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, • duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud; • tempo: andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando,	• <u>Instrumentaalmuusika</u>, interpreet, improvisatsioon; • tämber, <u>hääleliigid</u> (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), • dünaamika: piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo. • Muusika väljendusvahendid: tempo, dünaamika.	G-e, F-d tähendust ning kasutab neid musitseerides; • mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud; • <u>vokaalmuusika</u>, soololaul, koorilaul, <u>instrumentaalmuusika</u>, interpreet, improvisatsioon; • tämber, <u>hääleliigid</u> (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), • <u>pilliliigid</u> (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); • tempo: <i>andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando</i>, <u>dünaamika</u>: <i>piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo</i>.
--	--	--

Õpitulemused: 4. klassi lõpetaja:	Õpitulemused: 5. klassi lõpetaja:	Õpitulemused: 6. klassi lõpetaja:
-----------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------

Muusika kuulamine ja muusikalugu Õpilane Kasutab muusika analüüsimisel õpitud muusikamõisteid ja –teadmisi. • kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: (teab erinevaid <i>hääleliike</i>- sopran, alt, tenor, bariton, bass); • pillirühmad (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja kõlapillid; • kuulatud muusikapalade iseloomustamine tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale; • teab tähtsamad Euroopa kultuurseid saavutusi nii Eestis kui väljaspool; • teadvustab autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega. • on tutvunud valikuliselt Soome, Vene, Läti, Leedu muusikatraditsioonidega ja suhtub nendesse lugupidavalt;	Muusika kuulamine ja muusikalugu Õpilane Kasutab muusika analüüsimisel õpitud muusikamõisteid ja –teadmisi: • teab erinevaid <i>kooriliike</i> (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore, Eesti laulupidude traditsiooni. • pillirühmad (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; • kuulab, eristab instrumentaalmuusikat: (pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit); • on tutvunud valikuliselt Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri muusika-traditsioonidega ja suhtub nendesse lugupidavalt; • teadvustab autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.	Muusika kuulamine ja muusikalugu Õpilane • kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; • <u>kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat:</u> hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas, tuntumaid Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni; • <u>kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat:</u> pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit; • <u>tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat:</u> rahvalaulu, -pille, -tantse, oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi; • on tutvunud valikuliselt Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatraditsioonidega ja suhtub nendesse lugupidavalt; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara;
Pillimäng Õpilane • kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinato'des.	Pillimäng Õpilane • osaleb rõõmuga muusikalistes tegevustes- laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, muusika järgi liikumises. • rakendab musitseerides kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi	Pillimäng Õpilane • kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinatodes; • rakendab musitseerides kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid, seostab absoluutseid helikõrgusi

	mänguvõtteid, seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;	pillimänguga; • kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.
--	--	--

Õpitulemused: 4. klassi lõpetaja:	Õpitulemused: 5. klassi lõpetaja:	Õpitulemused: 6. klassi lõpetaja:
Muusikaline liikumine Õpilane - tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; - väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;	Muusikaline liikumine Õpilane - tantsib eesti laulu- ja ringmänge. - esitab eesti rahvalaulu rütmiliste liigutustega; - mõistab muusikalist kompositsiooni ja oskab ennast väljendada läbi muusikalise liikumise, laulumängu, rahvatantsu.	Muusikaline liikumine Õpilane - tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; - tantsib eesti laulu- ja ringmänge; - väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.
Omalooming Õpilane Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes.	Omalooming Õpilane - loob tekste (regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne); - kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.	Omalooming Õpilane - loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; - loob tekste (regivärsse, lihtsamaid laulusõnu); - kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.
Õppekäigud Õpilane Käib teatris, kontserdil ja muuseumis ning õppekäigudel (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne).	Õppekäigud Õpilane Käib teatris, kontserdil ja muuseumis ning õppekäigudel (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne).	Õppekäigud Õpilane - arutleb ja avaldab arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; - kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Muusika õppesisu II kooliastmes

Muusika õppesisu 4. klass	Muusika õppesisu 5. klass	Muusika õppesisu 6. klass
Laulmine Hääle kõlavuse väljenduslikkuse arendamine fraseerimisel. Hääle individuaalsete omadusete (tämb, diapason) kujundamine. Vokaalsete võimete kujundamine ja arendamine: õppida laulma eakohaseid ühe- ja kahehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule Harmooniataju arendamine (lihtsad kahehäälsed laulud). Kõlalise puhtuse ja emotsionaalsuse taotlemine laulmisel. Õppimine: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“, lastelaulude õppimine. „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul),	Laulmine • Kõlaühtsuse ja pehme tooni saavutamise, vältides forseerimist • Hääle individuaalsete omadusete (tämb, diapason) kujundamine. • Vokaalsete võimete kujundamine: ühehäälsed ja cappella laulmine ja laulmine instrumendi saatel. • Eesti ja teiste rahvaste laulude õppimine. • Harmooniataju arendamine (kaanonid). • Kõlalise puhtuse ja emotsionaalsuse taotlemine laulmisel. • Laulude õppimine: „Kas tunned maad“ (J. Berad), „Kui Kungla rahvas“ (K. A.	Laulmine • Laulmine oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest. • Vokaalsete võimete kujundamine ja arendamine: õppida laulma eakohaseid ühe- ja kahehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule. • Harmooniataju arendamine (kaanonid ja lihtsad kahehäälsed laulud). • Seostamine relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2. • Laulude õppimine: „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul),

	Hermann), „ Püha öö “ (F. Gruber).	• Kordamine: „Eesti hümn“ (F. Pacius),
--	---	---

		„Eesti lipp“, lastelaulude õppimine. „Mu isamaa armas” (saksa rahvalaul), Kas tunned maad” (J. Berad), „Kui Kungla rahvas”, „Püha öö” (F.Gruber).
Pillimäng • Erinevate rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide ning 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõttete omandamine pillimängus. • Muusika sisu ja meeleolu väljendamine pillimängus • Pillirühmade tämbri ja kõlade eristamine.	Pillimäng • Rütmi- ja plaatpillide mänguvõttete kinnitamine instrumendi või laulu saatel. • Esmaste mänguvõttete omandamine 6-keelse väikekandlel või plokkflöödil ning nende kasutamine musitseerides. • Pillirühmade tämbri ja kõlade eristamine.	Pillimäng • Suhtlemise ja koostöö oskuste kinnitamine, teineteise kuulamine, ühtsuse tunnetamine, kannatlikkus ja õppemotivatsioon. • Esmaste mänguvõttete omandamine 6-keelse väikekandlel või plokkflöödil ning nende kasutamine musitseerides.

Muusika õppesisu 4. klass	Muusika õppesisu 5. klass	Muusika õppesisu 6. klass
Muusikaline kirjaoskus ● Kordamine I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara. ● Tutvumine 2-ja 3-osalise taktimõõdu tähendusega, selle kasutamine musitseerimisel; ● Duur ja moll – helirida ja helilaad, nende kasutamine muusikalistes tegevustes. ● Helistikkud C-a ● Uued rütmivormid ja pausid. Tutvumine mõistetega: Vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, ● absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, ● helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud; ● tempo: andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando.	Muusikaline kirjaoskus ● Tutvumine 4-osalise taktimõõdu tähendusega, selle kasutamine musitseerimisel. ● Helistikud G-e nende kasutamine muusikalistes tegevustes. ● Tutvumine rütmisilpidega ja pausidega, nende kasutamine muusikalistes tegevustes. ● Tutvumine mõistetega: ● Instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon; ● Tämb (kõlavärv), hälliliigid: (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass). ● Dünaamika ja agoogikamärgid: piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo, pp, ff, mp, mf, crsc, fine, mõisted da capo al fine.	Muusikaline kirjaoskus ● Kinnitamine taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestamine neid musitseerides, äratundmine kuulamise ja noodi järgi. ● Kinnitamine: Duur ja moll – helilaadi ja helistike C-a; G-e; F-d tähendust ning kasutamine neid musitseerides. ● Kasutamine laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostamine neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega). ● Pillide tüübid: (näppekeelpillid, keelpillid, puupuhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid.). ● Pilliliigid: (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); ● Kinnitamine: vokaalmuusika, instrumentaalmuusika, hääleliigid.

Omalooming • Osalemine koolivälistel üritustel (koor, solistid, erinevad instrumentaalkoosseisud, pillimäng.) • Artistlikke liigutuste kasutamine tantsus ja laulu esitamisel. • Tekstide loomine: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;	Omalooming • Rütmilis-meloodilisi improvisatsioonide loomine kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; • Kirjanduse kunsti ja tänapäevaga. • Loovliikumise kasutamine muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks.	Omalooming • Rütmilis-meloodilisi improvisatsioonide loomine kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; • Tekstide loomine, tekstide rütmilis-meloodiliste improvisatsioonid mängu elementidega. • Tekstide loomine: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
--	---	---

Õppekäigud: • Silmaringi laiendamine läbi kontsertide, muuseumide, teatrite külastamise oma kodulinnas.	Õppekäigud: • Muusikalise maitse kujundamine läbi muusika kuulamise internetis, virtuaalse kontserdi.	Õppekäigud: • Silmaringi laiendamine läbi kontsertide, muuseumide, teatrite külastamise oma kodulinnas. • Virtuaalsete internet- kontsertide külastamine.
---	---	--

Muusika õppesisu 4. klass	Muusika õppesisu 5. klass	Muusika õppesisu 6. klass
Muusika kuulamine ja muusikalugu õpilane kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; Muusika kuulamine ning võrdlemine: • vokaalmuusika hääleliikide kuulamine ning võrdlemine (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass); • eesti rahvamuusika eristamine: rahvalaulud, rahvalaulud, rahvatantsud. Tutvumine tähtsamate Euroopa kultuursete saavutustega- nii Eestis kui väljaspool: a) Soome, Vene, Läti, Leedu (Baltimaad) muusikatradsioonidega tutvumine ja suhtumine neisse lugupidavalt; b) tutvumine erinevate heliloojatega, nende teostega ja erinevate muusika stiilidega.	Muusika kuulamine ja muusikalugu • õppida tundma muusika karakterite ja meeleolu eristamine ning iseloomustamine Kõigis muusikalistes tegevustes rakendada õpitud teadmisi ja oskusi. Muusika kuulamine ning võrdlemine: vokaalmuusika: õppida tundma kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-,segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore, Eesti laulupidude traditsioon; eesti rahvamuusika eristamine: rahvapillid . Tutvumine tähtsamate Euroopa rahvaste kultuur-sete saavutustega- nii Eestis kui ka väljaspool: a) Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, muusikatradsioonidega tutvumine ja suhtumine neisse lugupidavalt; b) Tutvumine erinevate heliloojatega, nende teostega ja erinevate	Muusika kuulamine ja muusikalugu muusika kuulamise oskuse arendamine. iseloomustada kuulatavat muusikapala ning põhjendada oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; Instrumentaalmuusika kuulamine ja eristamine: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit. <u>Eesti rahvamuusika</u> eristamine: rahvalaulu, -pille, -tantse. Teada eesti rahvamuusika suursündmusi, Eesti ja kodukoha tuntumad laule. Euroopa rahvaste muusika tutvustamine a) Tutvumine Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtumine neisse lugupidavalt; b) Tutvumine heliloojatega, nende teostega ja erinevate muusika stiilidega. c) Tutvumine Eesti rahvamuusika suursündmustega, Eesti ja kodukoha tuntumate lauludega. Seoste toomine ja leidmine kirjanduse, kunsti

c) ne Eesti rahvamuusika	tutvumi	muusika stiilidega.	ja tänapäevaga. Integratsioon teiste õppeainetega.
-----------------------------	---------	---------------------	---

suursündmustega, Eesti ja kodukoha tuntumate lauludega.		• Muusikateoste autorikaitse vajalikkuse teadvustamine ning tutvumine sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.
Muusikaline liikumine • õppida tunnetama muusika pulssi läbi rütmilise liikumise, rahvusliku tantsu, laulumängu.	Muusikaline liikumine • tantsida eesti laulu- ja ringmänge. • esitada eesti rahvalaulu rütmiliste liigutustega;	Muusikaline liikumine • Õppida laulma eesti rahvalaulu tantsuelementidega; • õppida mõistma ja väljendama muusika kompositsiooni karakterit, rütmi.

2.1.7. Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;
- 2) laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt hääle omapärast;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;
- 4) mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- 5) oskab kuulata ennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides;
- 6) suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- 7) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- 8) kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 9) rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- 10) väljendab kuulnud muusika kohta arvamust ning kasutab seisukohta põhjendades ja muusikapalu nii suuliselt kui ka kirjalikult analüüsides muusikalist oskussõnavara;
- 11) leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
- 12) väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- 13) teab autoriõigusi ning nendega kaasnevaid õigusi ja kohustusi, huvitub muusikaalasest tegevusest ning väärtustab seda ja osaleb kohalikus kultuurielus;

14) omab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest, ametitest ja võimalustest muusikat õppida;

15) kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogia vahendeid.

2.1.8. Muusika õpitulemused ja õppesisu III kooliastmes
Muusika õpitulemused

Õpitulemused: 7. klassi lõpetaja:	Õpitulemused: 8. klassi lõpetaja:	Õpitulemused: 9. klassi lõpetaja:
--	--	--

Laulmine Õpilane: • Tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid; • laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili, järgib häälehoidu häälemurdeperioodil; • mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid laulu õppimisel; • õpib laulda eesti ja teiste rahvaste laule; • <u>Laulab peast kooliastme ühislaule:</u> • Eesti hümn (Fr. Pacius), • „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter) • „Saaremaa valss“ (R. Valgre)	Laulmine: Õpilane: • Tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid; • laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili, järgib häälehoidu häälemurdeperioodil; • mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid laulu õppimisel; • õpib laulda kaanoneid, eesti ja teiste rahvaste laule; • <u>Laulab peast kooliastme ühislaule:</u> • „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks) • „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), • „Kalevite kants“ (P. Veebel),	Laulmine: Põhikooli lõpetaja: • laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili, järgib häälehoidu häälemurdeperioodil; • mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid laulu õppimisel; • kasutab muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes; • osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; • laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; <u>Laulab peast kooliastme ühislaule:</u> • „Eesti hümn“ (F. Pacius), • „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), • „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), • „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), • „Saaremaa valss“ (R. Valgre), • „Kalevite kants“ (P. Veebel), • „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär).
--	---	--

Õppekäigud. Õpilane • Käib teatris, kontserdil ja muuseumis ning õppekäigudel (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne). • Õpib kasutada oma arvamust väljendades	Õppekäigud: • Silmaringi laiendab läbi kontsertide, muuseumide, teatrite külastamise oma kodulinnas. • Külastab kontserte ja	Õppekäigud. Õpilane • arutleb ja avaldab arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; • kasutab arvamust väljendades muusikalist
---	--	---

muusikalist oskussõnavara.	muusikalavastusi ning kasutab omandatud teadmisi ja oskusi muusika analüüsimisel.	oskussõnavara.
----------------------------	---	----------------

Õpitulemused: 7. klassi lõpetaja:	Õpitulemused: 8. klassi lõpetaja:	Õpitulemused: 9. klassi lõpetaja:
Muusikaline kirjaoskus: Õpilane: Mõistab, eristab lauludes ja kuulatud muusikas 2/4, 3/4 taktimõõtu. Oskab rütmivorme kasutada: • kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid); • mõistab helistike C–a, tähendust ning lähtub nendest musitseerides; • mõistab bassivõti tähendust <u>Tutvub mõistetega:</u> elektrofonid, orkestriliigid: kammerorkester, sümfooniaorkester, keelpilliorkester, džässorkester; partituur, muusikainstrumentide nimetused.	Muusikaline kirjaoskus: Õpilane: • Mõistab, eristab lauludes ja kuulatud muusikas 3/4, 4/4 taktimõõtu. • Oskab rütmivorme kasutada: • seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); • mõistab helistike (G–e), (repertuarist tulenevad D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; • mõistab bassivõti tähendust • <u>Tutvub mõistetega:</u> ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert	Muusikaline kirjaoskus: Põhikooli lõpetaja: • mõistab alljärgnevate helivälvuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; • mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik- taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; • kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostamine neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); • mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuarist tulenevad D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; • teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt; • Mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: elektrofonid, kammerorkester, sümfooniaorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused, • ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, • spirituaal, gospel rondo, variatsioon; pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika.

Omalooming: Õpilane Teeb lihtsa kaasmängu, ostinato või	Omalooming: Õpilane: • Teeb lihtsa kaasmängu, ostinato või	Omalooming: Õpilane: • loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja
---	--	---

liikumise loomine, ideede välja- pakkumine ning teostamine, loomingulisus;	liikumise loomine, ideede välja- pakkumine ning teostamine, loomingulisus; • loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;	plaatpillidel; • loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; • loob tekste (regivärsse, laulusõnu jne); • väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu
--	--	---

Õpitulemused: 7. klass	Õpitulemused: 8. klass	Õpitulemused: 9. klass
-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------

**Muusika kuulamine ja muusikalugu:
Õpilane:**

- Kirjeldab kuulatud muusikat (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust; mõistab teose sisu ja meeleolu.
- eraldab kuulmise ja liikide järgi: **keel, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise; teab ja eristab pillirühmi.**
- teab kodukoha ja eesti tuntud koore ja dirigente, tuntumaid heliloojaid, orkestreid ja dirigente.
- Mõistab ja väärtustab laulu- ja tantsupeo tähtsust eesti rahva jaoks.
 - on tutvunud Eesti ning valikuliselt **Prantsuse, Itaalia** või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;

**Muusika kuulamine ja muusikalugu:
Õpilane:**

- Õppida kuulama ja eristama muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
 - eraldab kuulmise ja liikide järgi:
 - vokaal ja instrumentaalmuusikat
 - keel, puhk, löökpillide esituses.
 - **filmi- ja lavamuusikat;**
- on tutvunud Eesti ning valikuliselt **Hispaania, Põhja ja Ladina Ameerika** muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt; Teab ja eristab kuulmise järgi tuntumaid heliloojaid ja nende teoseid tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

**Muusika kuulamine ja muusikalugu:
Põhikooli lõpetaja:**

- Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- eristab **pop-, rokk-, džäss, filmi- ja lavamuusikat;**
- eristab kõla ja kuju järgi **keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise;**
- teab nimetada tuntud heliloojad interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi (sh paikkondlikke)
- tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- on tutvunud Eesti ning valikuliselt **Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja ja Ladina Ameerika, Aafrika või Idamaade** muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

Muusikaline liikumine Õpilane: • teeb liigutusi vaheldumisi parema ja	Muusikaline liikumine: Õpilane: • teeb omaloomingulist tantsu.	Muusikaline liikumine: Õpilane: • tunnetab ja rakendab liikudes muusika
--	---	--

vasema käega ja jalaga. • õpetab edasi andma tantsu sisule iseloomulikku kujundlikku liikumist.	• õpetab edasi andma tantsu sisule iseloomulikku kujundlikku liikumist.	väljendusvahendeid; • väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.
--	---	--

Õpitulemused: 7. klass	Õpitulemused: 8. klass	Õpitulemused: 9. klass
Pillimäng: Õpilane • musitseerib kaasmängudes rühmas ja/või üksi; • osaleb koolikooris, ansamblis, esineb kooliüritustel,	Pillimäng: Õpilane Teeb lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede välja- pakkumine ning teostamine, loomingulisus; osaleb koolikooris, ansamblis, esineb kooliüritustel,	Pillimäng: Õpilane • kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või kuuekeelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinatodes; • rakendab musitseerides kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; • kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusika õppesisu III kooliastmes

Muusika õppesisu 7. klass	Muusika õppesisu 8. klass	Muusika õppesisu 9. klass
<u>Laulmine</u> • Vokaalsete võimete arendamine: - Laulmine ühe- või kahehäälselt vastavalt vokaalsetele võimetele vabalt ja emotsionaalselt. - Õpib oma hääle kultuuri tundma häälemurde perioodil. - Harmooniataju omandamine. - <u>Programmiliste laulude õppimine</u> . • Eesti hümn (Fr. Pacius), • „Laul Põhjamaast“ (Ü.	<u>Laulmine</u> • Vokaalsete võimete arendamine: - Laulmine ühe- või kahehäälselt vastavalt vokaalsetele võimetele vabalt ja emotsionaalselt. - Väljendusrikas laulmine, kõlaühtsus. - Õpib oma hääle kultuuri tundma häälemurde perioodil. - Harmooniataju omandamine. - <u>Programmiliste laulude õppimine</u> • „Mu isamaa on minu arm“(G.	<u>Laulmine</u> • Vokaalsete võimete arendamine: - Laulmine ühe- või kahehäälselt vastavalt vokaalsetele võimetele vabalt ja emotsionaalselt. - Hääle individuaalsete omaduste (tämber, diapsoon) kujundamine. - Harmooniataju arendamine. - <u>Programmiliste laulude õppimine</u> : • „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), • „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär).

• „Saaremaa valss” (R. Valgre)	• „Jää vabaks, Eesti meri” (V.	
--------------------------------	--------------------------------	--

	Oksvort), • „Kalevite kants” (P. Veebel)	
Omalooming • ostinato või liikumise loomine, ideede välja- pakkumine ning teostamine, loomingulisus; • improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel loomine	Omalooming • lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede välja- pakkumine ning teostamine, loomingulisus; • improvisatsioone keha-, rütmi loomine	Omalooming • tekste (regivärsse, laulusõnu jne) loomine ; • õpime väljendada muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu

Muusika õppesisu 7. klass	Muusika õppesisu 8. klass	Muusika õppesisu 9. klass
----------------------------------	----------------------------------	----------------------------------

Muusikaline kirjaoskus

Tutvumine rütmisilpidega ja pausidega, nende kasutamine harjutustes; uued rütmivormid:

Teoreetiliste mõistete omandamine ja nende kasutamine muusikalistes tegevustes: **meetrum ja rütm (2/4, 3/4);**

kasutamine laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid).

Mõistete kinnitamine ja nende kasutamine muusikalistes tegevustes.

duur ja moll

helirida ja helilaad (C–a),

bassivõti tähendust

Tutvumine mõistetega:

orkestriliigid: kammerorkester,

sümfooniaorkester,

keelpilliorkester, džässorkester;

partituur,

Muusikaline kirjaoskus

- Tutvumine rütmisilpidega ja pausidega, nende kasutamine harjutustes; uued rütmivormid:

- Teoreetiliste mõistete omandamine ja nende kasutamine muusikalistes tegevustes: **meetrum ja rütm (3/4, 4/4);**

- kasutamine laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostamine neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);

- Mõistete kasutamine muusikalistes tegevustes.

- helirida ja helilaad (G–e),

- bassivõti tähendust

Tutvumine mõistetega:

elektrofonid,

ooper, operett, ballett,

muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert.

Muusikaline kirjaoskus

- Tutvumine rütmisilpidega ja pausidega, nende kasutamine harjutustes, instrumentaalsetes kaasmängudes; uued rütmivormid:

- Teoreetiliste mõistete omandamine ja nende kasutamine muusikalistes tegevustes: **meetrum ja rütm (2/4, 3/4, 4/4);**

- kinnitamine laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostamine neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);

- Mõistete kinnitamine ja nende kasutamine muusikalistes tegevustes.

- duur ja moll (repertuarist tulenevad D–h)

- helirida ja helilaad (F–d),

Tutvumine mõistetega:

- muusikainstrumentide nimetused,

- spirituaal, gospel rondo, variatsioon; pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika.

muusikainstrumentide nimetused.		
Pillimäng • musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksi; Õpetada kaasmängu liisusalmile. Õpetada kasutama laulus erinevaid sõrmi.	Pillimäng • musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksi; • Arendada tämbrilist kuulmist. • Õpetada iseloomustama erinevate pillide hääli – sõnavara rikastamine.	Pillimäng • Õpib kasutada keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või kuuekeelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinatodes; • Rakendame musitseerides kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; • kasutame muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusika õppesisu 7. klass	Muusika õppesisu 8. klass	Muusika õppesisu 9. klass
Muusika kuulamine ja muusikalugu • Õppida kuulama ja eristama muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust; • õpetada eraldama kuulmise ja liikide järgi: • keel, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise; • väljapaistvad heliloojad muusikaajaloos, seoses muusikavormide ja zanritega: Prantsuse, Itaalia või Idamaade; • Tutvumine autoriõigustega	Muusika kuulamine ja muusikalugu • Teadusliku muusika kuulamise arendamine; • õpetada eraldama kuulmise ja liikide järgi: filmi- ja lavamuusikat; • Väljapaistvad heliloojad muusikaajaloos, seoses muusikavormide ja zanritega: Hispaania, Põhja ja Ladina Ameerika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt • Tutvumine kaasnevate õigusitega ja kohustustega intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis). • Eesti ja maailma tuntumaid lauljaid, kodukoha ja eesti tuntud koore ja dirigente.	Muusika kuulamine ja muusikalugu • Teadusliku muusika kuulamise arendamine, • Õppida kuulama ja eristama muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust; • Õpetada eraldama kuulmise ja liikide järgi: pop-, rokk-, džäss filmi- ja lavamuusikat; • Väljapaistvad heliloojad muusikaajaloos, seoses muusikavormide ja zanritega: Eestima, Aafrika, Põhja- ja Ladina-Ameerika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt • Tutvumine autoriõigustega ning sellega kaasnevate õigusitega ja kohustustega intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).
Muusikaline liikumine • Õpetada “Eesti polka” • väljendada liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid • Õpetada omaloomingulist tantsu.	Muusikaline liikumine • rakendada liikudes muusika väljendusvahendeid; • Õpetada ”Oige ja Vasemba”, „Kui sul tuju hea“ või “Kaera-Jaan”	Muusikaline liikumine • tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; • väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.
Õppekäigud	Õppekäigud:	Õppekäigud.

• külastada erinevaid kultuuriüritusi (teatrietendust või kontserdikülastust); • kasutada omandatud teadmisi ja oskusi muusika analüüsimisel.	• Silmaringi laiendada läbi kontsertide, muuseumide, teatrite külastamise oma kodulinnas. • külastada kontserte ja muusikalavastusi ning kasutada omandatud teadmisi ja oskusi muusika analüüsimisel.	Õpilane • külastada kontserte ja muusikalavastusi ning kasutada omandatud teadmisi ja oskusi muusika analüüsimisel. • arutleda arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; • kasutada arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.
--	--	--

Ainekava kõne- ja liikumispuudega õpilatele

2.1.7. Muusika õppe- ja kasvatusesmärgid III kooliastmes

10. klassi lõpetaja:

- 16) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;
- 17) laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt hääle omapäras;
- 18) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;
- 19) mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- 20) oskab kuulata ennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides;
- 21) suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- 22) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- 23) kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 24) rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- 25) väljendab kuuldud muusika kohta arvamust ning kasutab seisukohta põhjendades ja muusikapalu nii suuliselt kui ka kirjalikult analüüsides

muusikalist oskussõnavara;

- 26) leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
- 27) väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- 28) teab autoriõigusi ning nendega kaasnevaid õigusi ja kohustusi, huvitub muusikaalasest tegevusest ning väärtustab seda ja osaleb kohalikus kultuurielus;
- 29) omab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest, ametitest ja võimalustest muusikat õppida;
- 30) kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogia vahendeid.

2.1.9. Muusika õpitulemused ja õppesisu III kooliastmes

Muusika õpitulemused

Õpitulemused: 7. kl.	Õpitulemused: 8. kl.	Õpitulemused: 9. kl.	Õpitulemused: 10. kl.
Laulmine Õpilane: • laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja väljendusrikkalt; • arvestab häälehoidu häälemurdeperioodil; • tunneb rõõmu muusikast ning	Laulmine Õpilane: • laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga; • arvestab esitatava muusikapala stiili, järgib häälehoidu häälemurdeperioodil; • tunneb rõõmu muusikast ning	Laulmine Õpilane: - laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga; - kasutab muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes; - teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma	Laulmine. Õpilane: • laulab väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili, järgib häälehoidu häälemurdeperioodil; • kasutab muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes; • teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;

tunnetab; • kasutab muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes; • mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes; • õpib laulda eesti ja teiste rahvaste laule; • <u>Laulab peast kooliastme ühislaule:</u> Eesti hümn (Fr. Pacius), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter)	tunnetab; • mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes; • õpib laulda kaanoneid, eesti ja teiste rahvaste laule; • <u>Laulab peast kooliastme ühislaule:</u> „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks) ; „Saaremaa valss“ (R. Valgre)	võimeid; • mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid laulu õppimisel; • laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahehäälsed laule; • <u>Laulab peast kooliastme ühislaule:</u> „Jää vabaks, Eesti meri“, „Kalevite kants“ (P. Veebel),	mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid laulu õppimisel; osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; laulab ea- ja teemakohaseid ühe-kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; <u>Laulab peast kooliastme ühislaule:</u> „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär). „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Kalevite kants“ (P. Veebel), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter) „Saaremaa valss“ (R. Valgre).
--	---	---	--

Õpitulemused: 7. kl.	Õpitulemused: 8. kl.	Õpitulemused: 9. kl.	Õpitulemused: 10. kl.
----------------------	----------------------	----------------------	-----------------------

Muusikaline kirjaoskus: Õpilane • Mõistab, eristab lauludes ja kuulatud muusikas 2/4, 3/4 taktimõõtu.	Muusikaline kirjaoskus: Õpilane • Mõistab, eristab lauludes ja kuulatud muusikas 3/4, 4/4 taktimõõtu.	Muusikaline kirjaoskus: Õpilane • mõistab rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;	Muusikaline kirjaoskus: Põhikooli lõpetaja: • mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes
---	---	---	---

• Oskab rütmivorme kasutada: • kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid); • mõistab helistike C–a, tähendust ning lähtub nendest musitseerides; • mõistab bassivõti tähendust <u>Tutvub mõistetega:</u> <i>orkestriliigid:</i> kammerorkester, sümfooniaorkester, keelpilliorkester, džässorkester; muusikainstrumentide nimetused.	• Oskab rütmivorme kasutada: • seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); • mõistab helistike (G–e), (repertuarist tulenevad D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; • mõistab bassivõti tähendust • <u>Tutvub mõistetega:</u> ooper, operett, sümfoonia, instrumentaalkontsert.	• mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja arvestab neid musitseerides; • kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); • mõistab helistike F–d tähendust ning lähtub nendest musitseerides; • <u>Tutvub mõistetega:</u> • elektrofonid, partituur, • muusikal, džässmuusika, süvamuusika. • Muusika žanrid: spirituaal, gospel	tegevustes; • mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik-taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; • kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostamine neid absoluutsete helikõrgustega; • mõistab helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning lähtub nendest musitseerides; • teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt; Mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: • orkestriliigid; • muusikainstrumentide nimetused; • ooper, ballett, muusikal, sümfoonia; • Muusikavormide liigid: rondo, variatsioon.
Õppekäigud. Õpilane • käib kontserdil ja muuseumis ning õppekäigudel (raamatukogud, muusikakoolid), • õpib kasutada oma arvamust väljendades	Õppekäigud: • Silmaringi laiendab läbi kontsertide, muuseumide, teatrite külastamise oma kodulinnas. • õpib kasutada oma arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	Õppekäigud. Õpilane • külastab kontserte ja muusikalavastusi ning kasutab omandatud teadmisi ja oskusi muusika analüüsimisel.	Õppekäigud. Õpilane • arutleb ja avaldab arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; • kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

muusikalist oskussõnavara.			
-------------------------------	--	--	--

Õpitulemused: 7. kl.	Õpitulemused: 8. kl.	Õpitulemused: 9. kl.	Õpitulemused: 10. kl.
Muusika kuulamine ja muusikalugu: Õpilane: Kirjeldab kuulatud muusikat (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit); mõistab teose sisu ja meeleolu. <u>eraldab</u> kuulmise ja liikide järgi: keel, puhk-, löök- ja klahvpille; teab ja eristab pillirühmi; teab kodukoha ja eesti tuntud koore ja dirigente, Mõistab ja väärtustab laulu- ja tantsupeo tähtsust eesti rahva jaoks. on tutvunud Eesti ning valikuliselt Prantsuse, Itaalia või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt; õpib arutleda muusika üle muusika sõnavara kasutades.	Muusika kuulamine ja muusikalugu: Õpilane: • <u>Õppida</u> kuulama ja eristama muusikapalades muusika väljendusvahendeid ning muusikateose ülesehitust; • <u>eraldab</u> kuulmise ja liikide järgi: elektrofone ja pillikoosseise; vokaal ja instrumentaalmuusikat; keel, puhk, löökpillide esituses. • teab kodukoha ja eesti tuntud koore ja dirigente, ansambleid, orkestreid; • on tutvunud Eesti ning valikuliselt Hispaania, Põhja ja Ladina Ameerika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt; • Teab ja eristab kuulmise järgi tuntumaid heliloojaid ja nende teoseid; • tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).	Muusika kuulamine ja muusikalugu: Põhikooli lõpetaja: • Kuulab ja eristab muusika palades muusika väljendus-vahendeid ning muusikateose ülesehitust; • <u>eristab</u> pop-, rokk-, džäss-, muusikat; • teab nimetada tuntud heliloojad interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi (sh paikkondlikke) • tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi; • on tutvunud Eesti ning valikuliselt Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt; • võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult;	Muusika kuulamine ja muusikalugu: Põhikooli lõpetaja: • Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, tämbrit, dünaamikat) ning muusikateose ülesehitust; • eristab filmi- ja lavamuusikat; • eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise; • teab nimetada tuntud heliloojad interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi (sh paikkondlikke) • tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi; • on tutvunud Eesti ning valikuliselt Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja ja Ladina Ameerika, Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;

			• arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab
--	--	--	---

			kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult; tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).
--	--	--	---

Õpitulemused: 7. kl.	Õpitulemused: 8. kl.	Õpitulemused: 9. kl.	Õpitulemused: 10. kl.
Omalooming: Õpilane teeb lihtsa kaasmängu, ostina- to või liikumise loomine, ideede välja-pakkumine ning teostamine, loomingulisus;	Omalooming: Õpilane: loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;	Omalooming: Õpilane: - loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; - väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu	Omalooming: Õpilane: - loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; - loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; - loob tekste (regivärsse, laulusõnu); - väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu

Muusikaline liikumine Õpilane: • teeb liigutusi vaheldumisi parema ja vasema käega ja jalaga. • õpetab edasi andma tantsu sisule iseloomulikku	Muusikaline liikumine: Õpilane: • teeb omaloomingulist tantsu. • õpetab edasi andma tantsu sisule iseloomulikku kujundlikku liikumist.	Muusikaline liikumine: Õpilane: • tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; • väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusika-le iseloomulikke karaktereid.	Muusikaline liikumine: Õpilane: • tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; • väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.
--	--	--	---

kujundlikku liikumist.			
Pillimäng: Õpilane • musitseerib kaasmängudes rühmas ja/või üksi; • osaleb ansamblis, esineb kooliüritustel; • kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.	Pillimäng: Õpilane Teeb lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede välja- pakkumine ning teostamine, loomingulisus; kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või kuuekeelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinatodes;	Pillimäng: Õpilane • rakendab musitseerides kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; • osaleb ansamblis, esineb kooliüritustel,	Pillimäng: Õpilane • kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või kuuekeelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinatodes; • rakendab musitseerides kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; • kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

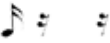
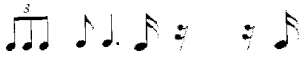
Muusika õppesisu III kooliastmes

Muusika õppesisu 7 klass	Muusika õppesisu 8 klass	Muusika õppesisu 9 klass	Muusika õppesisu 10 klass
---------------------------------	---------------------------------	---------------------------------	----------------------------------

<u>Laulmine</u> • Vokaalsete võimete arendamine: laulmine ühe- või kahehäälselt vastavalt vokaalsetele võimetele vabalt ja emotsionaalselt. • Õpib oma hääle kultuuri tundma häälemurde perioodil. • <u>Programmiliste laulude õppimine:</u> Eesti hümn (Fr. Pacius), „Laul Põhjamaast“ (Ü.	<u>Laulmine</u> • Vokaalsete võimete arendamine: laulmine ühe- või kahehäälselt vastavalt vokaalsetele võimetele vabalt ja emotsionaalselt. • Väljendusrikas laulmine, kõläühtsus; • Õpib oma hääle kultuuri tundma häälemurde perioodil. • <u>Programmiliste laulude õppimine</u> „Mu isamaa on minu arm“,	<u>Laulmine</u> Vokaalsete võimete arendamine: laulmine ühe- või kahehäälselt vastavalt vokaalsetele võimetele vabalt ja emotsionaalselt. Hääle individuaalsete omaduste (tämb,diapasoon) kujundamine. Harmooniataju arendamine. <u>Programmiliste laulude õppimine:</u> „Jää vabaks, Eesti meri“, „Kalevite kants“ (P. Veebel)	<u>Laulmine</u> • Vokaalsete võimete arendamine: laulmine ühe- või kahehäälselt vastavalt vokaalsetele võimetele vabalt ja emotsionaalselt. Hääle individuaalsete omaduste (tämb, diapasoon) kujundamine. Harmooniataju arendamine. <u>Programmiliste laulude õppimine:</u> „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Oma laulu ei leia ma üles“
--	---	--	--

	„Saaremaa valss” (R. Valgre)		(V. Ojakäär).
Omalooming - ostinato või liikumise loomine, ideede välja-pakkumine ning teostamine, loomingulisus; - improvisatsioone plaatpillidel loomine	Omalooming lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede välja-pakkumine ning teostamine, loomingulisus;	Omalooming - tekste (regivärsse, laulusõnu jne) loomine ; - õpime väljendada muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu	Omalooming - tekste (regivärsse, laulusõnu jne) loomine ; - õpime väljendada muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu
Pillimäng musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksi; Õpetada kaasmängu liisusalmile. Õpib kasutada keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti kaasmängudes ja/või ostinatodes.	Pillimäng - musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksi; - Arendada tämbrilist kuulmist. - Õpetada iseloomustama erinevate pillide hääli – sõnavara rikastamine. - Õpib kasutada keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti kaasmängudes ja/või ostinatodes.	Pillimäng - Õpib kasutada keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti kaasmängudes ja/või ostinatodes; - Rakendame musitseerides kitarril lihtsamaid akordmängu- võtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; - kasutada muusikat esitades	Pillimäng - kasutada keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või kuuekeelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinatodes; - Rakendame musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; - kasutada muusikat esitades

		muusikalisi teadmisi ja oskusi.	muusikalisi teadmisi ja oskusi.
--	--	---------------------------------	---------------------------------

Muusika õppesisu 7 klass Muusikaline kirjaoskus Tutvumine rütmisilpidega ja pausidega, nende kasutamine harjutustes; uued rütmivormid: Teoreetiliste mõistete omandamine ja nende kasutamine muusikalistes tegevustes: meetrum ja rütm (2/4, 3/4); kasutamine laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid). <u>Mõistete kinnitamine ja</u> nende kasutamine muusikalistes tegevustes. duur ja moll helirida ja helilaad (C–a) <u>Tutvumine mõistetega:</u> orkestriliigid: kammerorkester, sümfooniaorkester, keelpilliorkester, džässorkester; muusikainstrumentide nimetused.	Muusika õppesisu 8 klass Muusikaline kirjaoskus • Tutvumine rütmisilpidega ja pausidega, nende kasutamine harjutu itmivormid: • Teoreetiliste mõistete omandamine ja nende kasutamine muusikalistes tegevustes: meetrum ja rütm (3/4, 4/4); • kasutada laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostamine neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); • <u>Mõistete</u> kasutamine muusikalistes tegevustes. • helirida ja helilaad (G–e), • bassivõti tähendust <u>Tutvumine mõistetega:</u> ooper, operett, sümfoonia, instrumentaalkontsert.	Muusika õppesisu 9 klass Muusikaline kirjaoskus • Tutvumine rütmisilpidega ja pausidega, nende kasutamine harjutustes, instrumentaalsetes kaasmängudes; uued rütmivormid: • kasutamine muusikalistes tegevustes: meetrum ja rütm (3/4, 4/4); • seostada relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); • <u>Mõistete kinnitamine ja</u> nende kasutamine muusikalistes tegevustes. • duur ja moll (repertuarist tulenevad D–h) <u>Tutvumine mõistetega:</u> elektrofonid, partituur, muusikal, džässmuusika, süvamuusika. Muusika žanrid: spirituaal, gospel	Muusika õppesisu 10 klass Tutvumine rütmisilpidega ja pausidega, nende kasutamine harjutustes, instrumentaalsetes kaasmängudes; uued rütmivormid: Teoreetiliste mõistete omandamine ja nende kasutamine muusikalistes tegevustes: meetrum ja rütm (2/4, 3/4, 4/4); kinnitamine laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostamine neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); <u>Mõistete kinnitamine ja</u> nende kasutamine muusikalistes tegevustes. • duur ja moll • helirida ja helilaad (F–d), kinnitada bassivõtme tähendust ning rakendada seda musitseerides repertuarist tulenevalt; <u>Tutvumine mõistetega:</u> orkestriliigid; muusikainstrumentide nimetused; ooper, ballett, muusikal, sümfoonia; Muusikavormide liigid: rondo, variatsioon.

Muusikaline liikumine • väljendada liikumise kaudu erinevate maade	Muusikaline liikumine • rakendada liikudes muusika väljendusvahendeid(meloodiat,	Muusikaline liikumine • tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;	Muusikaline liikumine • rakendada liikudes muusika väljendusvahendeid (meloodiat,
---	---	--	--

rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid • Õpetada omaloomingulist tantsu. • Õpetada “Eesti polka”	rütmi, tempot, dünaamikat) ; • Õpetada ”Oige ja Vasemba”; • väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid	• väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid • Õpetada “Kaera-Jaan”	rütmi, tempot, dünaamikat); • väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid. • Õpetada: laulumäng „Kui sul tuju hea“ või “Kaera-Jaan”
--	--	--	--

Muusika õppesisu 7 klass	Muusika õppesisu 8 klass	Muusika õppesisu 9 klass	Muusika õppesisu 10 klass
Muusika kuulamine ja muusikalugu • Õppida kuulama ja eristama muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust; • õpetada väädlema • dama kuulmise ja liikide järgi: keel, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise; • väljapaistvad heliloojad muusikaajaloos, seoses muusikavormide ja zanritega: Eesti, Prantsuse, Itaalia või Idamaade;	Muusika kuulamine ja muusikalugu • Teadusliku muusika kuulamise arendamine; • õpetada eraldama kuulmise ja liikide järgi: filmi- ja lavamuusikat; • Väljapaistvad heliloojad muusikaajaloos, seoses muusikavormide ja zanritega: Hispaania, Põhja ja Ladina Ameerika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt • Tutvumine kaasnevate õigusitega ja kohustustega intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis). • Eesti ja maailma tuntumaid lauljaid, kodukoha ja eesti tuntud koore ja dirigente.	Muusika kuulamine ja muusikalugu • Teadusliku muusika kuulamise arendamine, • Õppida kuulama ja eristama muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust; • Õpetada eraldama kuulmise ja liikide järgi: pop-, rokk-, džäss filmi- ja lavamuusikat; • Väljapaistvad heliloojad muusikaajaloos, seoses muusikavormide ja zanritega: Eestima, Aafrika, Põhia- ja Ladina-Ameerika või Idamaade	Muusika kuulamine ja muusikalugu • Teadusliku muusika kuulamise arendamine, • Õpetada kuulama ja eristama muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust; • Õpetada eraldama kuulmise ja liikide järgi: pop-, rokk-, džäss filmi- ja lavamuusikat; • Väljapaistvad heliloojad muusikaajaloos, seoses muusikavormide ja zanritega: Aafrika, Põhia- ja Ladina- Ameerika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt

• Tutvumine		muusikapärandiga ning suhtub sellesse	Tutvumine autoriõigustega ning sellega kaasnevate õigusitega ja
-------------	--	--	---

autoriõigustega		lugupidavalt • Tutvumine autoriõigustega ning sellega kaasnevate õigusitega ja kohustustega intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).	kohustustega intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).
Õppekäigud külastada erinevaid kultuuriüritusi (teatrietendust või kontserdikülastust); kasutada arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	Õppekäigud: • Silmaringi laiendada läbi kontsertide, muuseumide, teatrite külastamise oma kodulinnas. • külastada kontserte ja muusikalavastusi ning kasutada omandatud teadmisi ja oskusi muusika analüüsimisel.	Õppekäigud. Õpilane • arutleda arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; • kasutada arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	Õppekäigud. Õpilane • külastada kontserte ja muusikalavastusi ning kasutada omandatud teadmisi ja oskusi muusika analüüsimisel. • arutleda arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;

Ainekava kuulmispuudega õpilastele

Tantsuline liikumine põhikooli kehalise kasvatuse tunnis

Põhikooli lõpetaja:

- 1) tunneb huvi Eestis ning maailmas toimuvate spordi- ja tantsusündmuste vastu;
- 2) tantsib õpitud paaris- ja rühmatantse, sh Eesti ja teiste rahvaste tantse;
- 3) kasutab eneseväljendamiseks loovliikumist
- 4) mängib/tantsib õpitud eesti laulumänge;
- 5) tantsib õpitud paaris- ja rühmatantse ning kombinatsioone autoritantsudest;
- 6) arutleb erinevate tantsustiilide üle;

- 7) teab Eesti tantsupidude ja tantsukultuuri traditsioone;
- 8) oskab tantsida rock'i ja jive'i; rumba ja cha-cha-cha põhisamme,
- 9) oskab tantsida aeglast valssi;
- 10) oskab alustada ja esitada tantsu vastavalt muusikale.
- 11) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid;
- 12) loob paarilisega koostöös liikumisjada.

I kooliaste õpitulemused:

Õpilane:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 2) mängib/tantsib õpitud eesti laulumänge ja tantse;
- 3) liigub vastavalt muusikale, rütmile, helile. väärtustab enese ja teiste loomingut;
- 4) mõistab laulupeo ja tantsupeo tähendust;
- 5) leiab muusikast erinevaid rütme, jäljendab etteantud rütmi;
- 6) teab mõisteid kuju, kehaosa, tasandid, oskab neid liikumisse integreerida;
- 7) märkab paarilise ja kaaslaste liikumist;
- 8) oskab võtta kehaga erinevaid kujusid, oskab jääda ja hoida pausi;
- 9) teab erinevaid tasandeid, oskab märgata, millisel tasandil liigub,
- 10) oskab liikuda ruumis erinevaid liikumisviise kasutades.

Õpitulemused: 1. klassi lõpetaja:	Õpitulemused: 2. klassi lõpetaja:	Õpitulemused: 3. klassi lõpetaja:
Tantsuline liikumine Õpilane	Tantsuline liikumine Õpilane	Tantsuline liikumine Õpilane

tunnetab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; osaleb meeleldi liikumises mõistab 2/4 taktimõõdu tähendust; oskab võtta kehaga erinevaid kujusid, oskab jääda ja hoida pausi. oskab nimetada kehaosade nimetusi, oskab neid eraldada liikumises, oskab teha paaristööd; oskab kasutada pausi, stoppi; esitab tantsu tervikuna. leiab muusikast erinevaid rütme, jälgendab etteantud rütmi	väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; mõistab muusikalist kompositsiooni ja oskab ennast väljendada läbi muusikalise liikumise; mõistab 3/4 taktimõõtu; oskab liikuda ruumis erinevaid liikumisviise kasutades, sooritab erinevaid kehaliikumisi paigal märksõnade järgi; märkab ja arvestab paarilisega; alustab ja lõpetab liikumised vastavalt muusikale.	• tantsib eesti laulu- ja ringmänge. • esitab laulu rütmiliste liigutustega; • mõistab muusikalist kompositsiooni ja oskab ennast väljendada läbi muusikalise liikumise, laulumängu, rahvatantsu. • mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust • teab mõisteid kuju, kehaosa, tasandid, oskab neid liikumisse integreerida; • märkab paarilise ja kaaslaste liikumist; • proovib seostada erinevaid liikumisvõimalusi erinevate suundadega; • märkab ja katsetab uusi liikumisvõimalusi; • väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu.
--	---	---

Tantsuline liikumine. I kooliaste õppesisu.

Tantsuline liikumine õppesisu 1. klass	Tantsuline liikumine õppesisu 2. klass	Tantsuline liikumine õppesisu 3. klass
1) Keha kujud (sirged, ümarad, nurgelised, sakilised, tähekujud, kujud ruumist või loodusest). Loovmäng „.....“. 6t. 2) Kehaosad (käsi, jalg, põlv, varvas, kael, selg jne). Kehaosade erinev liikumine (käsi ringe, jalg sirgeid jne). Kehaosade järgi liikumine (liigu pea, jala, selja, käe jne) juhtimisel. Kehaosade peegeldamine paaris. Loovtants „.....“ 6t. 3) Ruumi tasandid (madal, keskmine, kõrge). Erinevad kujud erinevatel	1) Keha - lokomotoorsed (edasiliikuvad) liikumised - kõnd, jook, pikendatud jook, hüpe, hüpak, hüplemine, galopp, libistamine. Pausi, stopi kasutamine ning uue liikumisviisi valimine. Lühikese tantsujada koostamine erinevaid liikumisviise kasutades- ise mõeldes, paaristööna, õpetaja ettenäidatuna 6t. 2) Keha- mittelokomotoorsed liikumised (paigal)- painutamine, venitamine, kiikumine, tõukamine, tõmbamine, kukkumine, vajumine,	1) Keha, ruum – kujud, kehaosad, tasandid. Liikumises tasandite vahetuse kasutamine, liikumine kehaosade juhtimisel tasandit vahetades, õpetaja või teise õpilase märguandel kujusse (pausi) jäädes. Paaris, nelikus, kogu grupina ühel tasandil liikumine, kindla kehaosa juhtimisel ühel tasandil liikumine, ühiselt pausi jäämine ja hoidmine. Loovtants „.....“ 6t. 2) Keha, ruum – liikumised, suunad. Liikumiste ja suundade omavaheline kombineerimine (venitus üles, vajumine alla, hüplemine ette,

	tõusmine,	
--	-----------	--

tasanditel, erinev liikumine erinevatel tasanditel. Teise inimese kuju ülevõtmine uuel tasandil 6t. 4) Rütmiharjutused: plaksud, jalgade rõhklöögid 5t. 5) Ringi moodustamine. Kõnnisamm 2- ja 3- osalises taktimõõdus muusika saatel. Liikumine sõõris, ringjoonel järjestikku, paarilisega kõrvuti 6t. 6) Külgsamm, hüpaksamm, galopp ja lõppsamm. Laulumäng „.....“. Tants „.....“ 6t.	õõtsumine, pööramine, pöörlumine jne. Keha liikumine paigal, kasutades nimetatud liikumisi. Peegli ja varju mäng, paarilise kuju ülevõtmine, kujude pausi jätmine ja liikuma lubamine 7t. 3) Ruum- suunad (edaspidi, tagurpidi, paremale, vasakule, üles, alla). Erinevates suundades liikumine üksi, paaris, kogu grupiga. Erinevates suundades erinevate liikumiste kasutamine (edaspidi kõnniga, tagurpidi hüpakuga, paremale galopiga jne). Liiklusinspektori mäng 6t. 4) Galopp paaris – süldvõttes, valsivõtte. Tantsusüit rahvapärastest galoppidest 8t. 5) Liikumine erinevates joonistes – vooris, kolonnis, reas, viirgude vastuliikumine. Rühmade kasvatamine ja kahandamine. Laulumäng „.....“. Tants „.....“ 8t.	libistamine taha jne). Loovmäng „Ruumis kujundite võtmine“ 6t. 3) Eesti rahvatants. Eesti Tantsupidu 2t. 4) Tantsu õppimine: „.....“ A-osa elemendid 6t. 5) Vahetussamm, polkasamm (tallapolka ja/või hüpakpolka) otse ja külge pöörates, paarilisega kõrvuti, rinnati, seljati 4t. 6) Laulumäng „Kungla rahvas“ 2t. 7) Kordamine: I kooliastmes õpitud tantsud ja mängud 5t. 8) Vahetussamm, polkasamm (tallapolka ja/või hüpakpolka) otse ja külge pöörates, paarilisega kõrvuti, rinnati, seljati 4t.
---	---	--

Tantsuline liikumine. II kooliaste õpitulemused:

Õpilane:

- 1) tantsib õpitud paaris- ja rühmatantse, sh Eesti ja teiste rahvaste tantse;
- 2) kasutab eneseväljendamiseks loovliikumist.
- 3) Käsitletavad mõisted, teoreetilised teadmised: (*aeg, liikumise kiirus, tempo, rütm, liikumine rütmis, rütmi- ja/või kehapill, rütmipilt; kehahoid ja keharaskus. Juhtimine ja järgimine. Rock. Aeglane valss. Tõusmine. Laskumine. Ladina tants Standardtants. Tantsustiilide erinevused. Valsi ajalugu ja tähendus*).

Õpitulemused: 4. klassi lõpetaja:	Õpitulemused: 5. klassi lõpetaja:	Õpitulemused: 6. klassi lõpetaja:
Tantsuline liikumine Õpilane	Tantsuline liikumine Õpilane	Tantsuline liikumine • oskab tantsida aeglase valsi põhiliikumist

•Katsetab erinevatel tasanditel erinevate	• Katsetab liikumise erinevate kiirustega	
---	---	--

liikumisviiside leidmisega; • proovib leida liikumisvõimalusi õpetaja/teiste õpilaste poolt öeldud liikumisülesannetele; • teab mõistete tasakaal, tasakaalust väljas tähendust, . • teab polkasammude variante ja püüab neid erinevalt esitada (Variant. Hüplevpolka. Tuljak.) • tunneb ära rumba muusika, oskab tantsida ruutumba põhisammu õiges rütmis; • tunneb rumba põhisammu ja rütmi; 4/4 taktimõõtu (rütmiline jaotus 3+3+2.) • tunnetab keharaskuse ülekandmist, teeb vahet kiirel ja aeglasel rütmil.	ruumis ja kehaosadega liikudes; • teeb paaristööd, on tähelepanelik oma paarilise suhtes; • märkab ümbritsevaid rütme, proovib liikuda vastavalt kuuldu rütmile, • katsetab erinevate rütmipiltide otsimist. • suudab paaris (valsivõttes) pöörelda päripäeva vahetussammudega vähemalt 4 takti jooksul (2 täispööret); • tunneb <i>rock</i>- muusikat ja oskab plaksutada <i>rocki</i> rütmi. Tantsib rocki põhisammu; • oskab tantsida rocki ja rumbat, tunneb nende tantsude muusikat ja teab rütmi.	koos tõusmise ja laskumisega; • oskab võtta partneriga tantsuhoidu; • teab aeglase valsi tekkelugu; • oskab tantsida aeglast valssi ja cha-cha-cha'd. • eristab standard- ja ladina tantsu; • tantsib õpitud paaris- ja rühmatantse, sh Eesti ja teiste rahvaste tantse; • tantsib rahvapärast valssi, vaheldades käimist ja pöörlemist vastavalt muusikale. • teab ringis tantsimise traditsiooni ning püüab pööreldes liikuda ringjoonel. • oskab teha paarilisega ja grupiga koostööd
--	---	--

Tantsuline liikumine. II kooliaste õppesisu

Tantsuline liikumine õppesisu 4. klass	Tantsuline liikumine õppesisu 5. klass	Tantsuline liikumine õppesisu 6. klass
--	--	--

1) Keha, ruum – liikumised, tasandid. Liikumiste ja tasandite omavaheline kombineerimine (milliseid liikumisi saab sooritada erinevatel tasanditel? Kas ühte sama liikumist saab sooritada ka erinevatel tasanditel?). Varjumäng paaris, nelikutes kombineerides tasandit ja liikumisviisi. Loovtants 6t.

2) Keha – tasakaal. Tasakaalus ja tasakaalust väljas liikumiste ja kujude katsetamine. Erinevate arvu toetuspunktidega keha-kujude võtmine. Paarilisega tasakaalus kujude otsimine. Loovmäng „Skulptuuri ehitamine“. Eesti rahvatants. 7t.

3) Vahetussamm otse ja üksi pööreldes. Hüplevpolka põhisamm. Kombinatsioonid erinevatest polkasammudest (tallapolka, hüpakpolka, hüplevpolka) pöörlemisega ja ilma. Tants „.....“. Eesti rahvatants. 6t.

4) Tantsu „Oige ja vasemba“ rahvapärased variandid. Põimumine reas, kätlemisega ja ilma. Kätlemine paaris. Rahvatants. 8t.

5) Ruutumba põhisamm. Ruutumba harjutamine, muusika kuulamine, rütmi plaksutamine. Ladina tants. Rumba sarnaneb salsale. 8t.

1) Keha, aeg – liikumised, kiirus. Liikumine erineva/omale sobiva liikumiskiiruse / tempoga. Võimalikult aeglaselt, kiirelt liikumine. Iga sammuga liikumiskiiruse kasvatamine minimaalsest maksimaalseks ja vastupidi. Erinevate kehaosade liikumistele sobiva liikumiskiiruse otsimine, katsetamine. Paaristööna paarilise liikumise peegeldamine, hoides tähelepanu liikumise kiirusel **6t.**

2) Poisi ja tüdruku asend valsivõttes. Valsivõttes liikumine, paarilise juhtimine ja järgimine, koostöö. Vahetussammudega pöörlemine: üksi päri- ja vastupäeva kuni 16 takti jooksul, paaris (valsivõttes) päripäeva 4-8 takti jooksul. Tants „Padekaater“. **7t.**

3) 4. klassis õpitud rühmatantsude kordamine ja kinnistamine. 4. klassis õpitud polkasammu variantide meenutamine ja täpsustamine. Sääreheiteliskad (setupolka ja poolsetupolka). **6t.**

4) Rocki põhisa mm. Rocki ajalugu. Rütmi plaksutamine. Tugijalg ja töötav jalg – keharaskuse ülekandmine. Ladina tantsud. 8t.

5) *Rocki* harjutamine. Koordinaatsiooni ja rütmitaju arendavad harjutused. *Rock*-muusika kuulamine, rütmi plaksutamine. **8t.**

1) Keha, ruum – keha, koht (minu keha, minu koht). Ruumis „oma koha“ otsimine. „Oma kohta“ kaasa võttes ruumis läbisegi liikumine, kellegagi kokku pörkamata. Liikumine „oma koht“ vs „üldine ruum“. Katsetamine, kui lähedale/kaugele peab iga inimese „oma ruumist“ jääma, et see ei tingiks/tingiks teise inimese liikumist uuele kohale. Loovmäng „Vaata ühte, mõtle teisest“. Loovtants. 6t.

2) Aeglase valsi põhiliikumine. Tantsuhoid seltskonnatantsus. Aeglase valsitekkellugu. Tõusmine ja laskumine. Standard tantsud. 6t.

3) *Cha-cha-cha* põhisamm. Ladina tantsude eripärad võrreldes standardtantsudega. *Cha-cha-cha* ajalugu ja põhitehnika. Ladina tantsud. 6t.

4) Õpitud tantsude harjutamine ja täiustamine. Standard- ja ladina tantsude tantsuhoiu erinevused Tantsustilide erinevus. **5t.**

5) Valsisammudega pöörlemise harjutamine. Juhtimine ja järgimine. **5t.**

6) III kooliastmes õpitud paaris- ja rühmatantsude kordamine ja kinnistamine. **5t.**

7) Tants kui kunst, sport ja kultuur. **2t.**

Tantsuline liikumine. III kooliaste õpitulemused:

Põhikooli lõpetaja:

- 1) tunneb huvi Eestis ning maailmas toimuvate spordi- ja tantsusündmuste vastu;
- 2) tantsib õpitud paaris- ja rühmatantse ning kombinatsioone autoritantsudest;
- 3) arutleb erinevate tantsustiilide üle;
- 4) teab Eesti tantsupidude ja tantsukultuuri traditsioone;
- 5) tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- 6) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.
- 7) Käsitletavad mõisted, teoreetilised teadmised: (*Tants kui kunst. Tants kui kultuurikandja. Tants kui tervisesport. Autoritantsu mõiste. Standardtants. Ladina tants. Tantsustiil*).

Õpitulemused: 7. kl.	Õpitulemused: 8. kl.	Õpitulemused: 9. kl.	Õpitulemused: 10. kl.
• Oskab tantsida rumba ja <i>cha-cha-cha</i> põhisamme, eristab neid tantse muusika ja rütmi alusel; • oskab sooritada labajalavalsi põhisammu, tunneb paaris-kolonntantsu traditsioonilisi liikumisskeeme; • liigub ruumis erinevaid liikumisteede ja suundi kasutades; • teab, kuidas ja miks tuleb keha lõdvestada.	• tantsib aeglast valssi koos tõusmise ja laskumisega, eristab valssi kuulatud muusikas, • teab samba tekkelugu, eristab sambat muusika ja rütmi järgi. • oskab tantsida samba põhiliikumist ning aeglase valsi põhiliikumist, eristab neid tantse muusika ja rütmi järgi; • oskab teadvustada liikumise seost hingamise ja pulsiga; • proovib tajuda oma liikumist kooskõlas hingamisega;	• teeb omaloomingulist tantsu. • oskab tantsida aeglast valssi, <i>rock`i</i> ja <i>jive`I</i>; • tantsib õpitud paaris- ja rühmatantse ning kombinatsioone autoritantsudest; • teab erinevaid liikumisvõimalusi ja tehnikaid, mis toetavad keha seesmist ja välist tasakaalu, oma keha head läbisaamist iseendaga • mõistab erinevaid jõu kvaliteete ning märkab neid oma liikumises;	• loob paarilisega koostöös liikumisjada; • oskab tantsida aeglast valssi, <i>rock`i</i> ja <i>jive`I</i>; <i>cha-cha-cha</i>; • tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; • väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid; • arutleb erinevate tantsustiilide üle, teab Eesti tantsupidude ja tantsukultuuri traditsioone;

		•eristab standard- ja ladina tantse; •oskab alustada ja esitada tantsu vastavalt muusikale. 3t.	• oskab liikuda ruumis vahetades erinevaid fookuspunkte.
--	--	---	--

Tantsuline liikumine õppesisu 7. klass	Tantsuline liikumine õppesisu 8. klass	Tantsuline liikumine õppesisu 9. klass	Tantsuline liikumine õppesisu 10. klass
1) Tantsuoskuse arendamine õpitud tantsude baasil. Jive'i harjutamine. <i>Cha-cha-cha</i> ja rumba kordamine; 8t. 2) Labajalavalsi põhisamm. Paariskolonntants. Räditants. Eesti rahvatantsud. 12t. 3) Keha, ruum – jõud. Erinevate keha jõukvaliteetide tunnetamine ja katsetamine. Terav ja sujuv liikumine; jõuline ja kerge/õhuline liikumine; pinges/piiratud ja vabalt voolav liikumine. Lõdvestunud ja pingul lihastega liikumine. Keha lõdvestuse olulisus. Loovtants 6t. 4) Tants kui kunst, sport ja kultuur. 2t. 5) Rahva- ja seltskonnatantsud. Loovtantsu elementide kasutamine. Tantsu traditsioonilisus	1) Tantsu karaktersus ja väljenduslikkus sh arvestades soolisi erinevusi; 6t. 2) Samba põhisamm. Samba tehnika. Vetrumine, selle harjutamine. Koordinatsiooni tugevdavad harjutused. Samba ajalugu. Samba muusika kuulamine. Ladina tantsud; 6t. 3) Aeglane valss. Valsisammu täiustamine. Tõusmise ja laskumise harjutamine. Muusika kuulamine. Tantsuhoid standardtantsudes; 6t. 4) Rahva- ja seltskonnatantsud. Loovtantsu elementide kasutamine. 6t. 5) Tantsu traditsioonilisus ja kaasaegsus. 3t. 6) Eesti rahvatantsud. 8t.	1) Keha, aeg – rütm. Pulsirütm, hingamise rütm. Liikumine kooskõlas hingamisega. Pulsi rütmi muutumise teadvustamine läbi liikumise. 6t. 2) Standardtantsud: aeglane valss. Ladina tantsud: <i>rock</i> ja <i>jive</i>. Tants kui sotsiaalse, kunstilise, kultuurilise ja tervisliku liikumisala väljendus. 12t. 3) Rahva- ja seltskonnatantsud. Õpitud tantsude täiustamine 6t. 4) Ladina tantsud: rumba, <i>cha-cha-cha</i>, samba. Õpitud tantsurütmide ja –stiilide eristamine. 8t. 5) Alustada ja esitada tantsu vastavalt muusikale. 3t.	1) Keha – suhted, tasakaal. Seesmine ja välimine tasakaal. Liikumisvõimaluste leidmine mõlema poole heaks toimimiseks (erinevad liikumistehnikad). Oma keha füüsiline elukestev hea tervise suhe oma kehaga. Selle saavutamine läbi liikumise. 2) Õpitud tantsurütmide ja –stiilide eristamine. Eesti ja teiste rahvaste tantsude võrdlemine. 3) Eesti tantsupidude traditsiooni mõtestamine. Riietumine - rahvarõivad jm. Tants kui sotsiaalse, kunstilise, kultuurilise ja tervisliku liikumisala väljendus. 4) Kordamine: õpitud tantsude meenutamine ja kinnistamine. 5) Rahva- ja seltskonnatantsud. Loovtantsu elementide kasutamine. Tantsu traditsioonilisus ja kaasaegsus.

ja kaasaegsus. 7t.			
--------------------	--	--	--

Tantsuline liikumine Õpitulemused: 11. kl.	Tantsuline liikumineõppesisu 11. klass
--	--

Põhikooli lõpetaja:

- 1) tunneb huvi Eestis ning maailmas toimuvate spordi- ja tantsusündmuste vastu;
- 2) teab Eesti tantsupidude ja tantsukultuuri traditsioone;
- 3) arutleb erinevate tantsustiilide üle;
- 4) tantsib õpitud paaris- ja rühmatantse, sh *Eesti ja teiste rahvaste tantse* mõnuga ja tähelepanelikult;
- 5) Tantsukultuur. Tants ja eetika.
- 6) kasutab eneseväljendamiseks loovliikumist;
- 7) oskab tantsida *rock'i ja jive'I; rumba ja cha-cha-cha* põhisamme;
- 8) oskab tantsida samba põhiliikumist ning *aeglase valsi* põhiliikumist;
- 9) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid;
- 10) loob paarilisega koostöös liikumisjada.

- 1) muusika dünaamika ja liigutuste iseloomu arvestamine, rütmide paljususe, improvisatsioon. **2t.**
- 2) motivatsioon ja tahte jõud; poiste ja tüdrukute liigutusvõimekuse iseloom ja erinevus. Kontrastid, harmoonia; **2t.**
- 3) Samba põhisammu harjutamine ja täiustamine. Aeglase valsi kordamine. Standard- ja ladina tantsude erinevused; **3t.**
- 4) kordamine: põhikoolis õpitud tantsude meenutamine ja kinnistamine. **3t.**
- 5) tantsu võrdlemine teiste kunstžanritega – maal, raamat, film, teater; rahvariided ja rahvakunst; **3t.**
- 6) Ladina-Ameerika (*jive*, samba, rumba, *cha-cha-cha*); **4t.**
- 7) *Väärtused ja kõlblus* seostub tantsulises liikumises enda ja kaaslaste väärtustamisega. Tantsimine, tantsu vaatamine ja tantsust rääkimine suurendab silmaringi ning avatust maailmas toimuva kohta; **4t.**
- 8) Labajalavalss paaris pöörlemisega. Juhtimisharjutused, variandid ja varieerimine vastavalt muusikale; **4t.**
- 9) Aeglane valss. Valsisammu täiustamine. Tõusmise ja laskumise harjutamine. Muusika kuulamine. Tantsuhoid standardtantsudes; **4t.**
- 10) Kadrilli „Vana tants“ (Jämaja) elemendid: galopiga kohavahetused, polka, improvisatsioonivõimalused. [Eesti rahvatantsud](#). **4t.**

11) Tantsupidude traditsioon. Riietus, rahvarõivad. **2t.**

